

NBP

Narodowy Bank Polski

Styczeń – marzec 2020 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Styczeń – marzec 2020 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2020 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Agnieszka Alińska
Agnieszka Brewka
Magdalena Gąsior
Paweł Gąsiorowski
Milena Kabza
Rafał Kalinowski
Magdalena Kozińska
Pamela Łysiak
Maria Majkowska
Martyna Migąła
Joanna Surąła
Paweł Smaga
Aleksandra Wesołowska
Dominik Wiśniewski

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

Narodowy Bank Polski
Departament Zagraniczny
Wydział Integracji Europejskiej

00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2020

Najważniejsze w styczniu, lutym i marcu

„Przegląd Spraw Europejskich” prezentuje wydarzenia, które miały miejsce w styczniu, lutym i marcu 2020 r. Niektóre informacje przedstawione w numerze straciły na aktualności z powodu pandemii COVID-19.

- **Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz mechanizmu sprawiedliwej transformacji**

W ramach planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu Komisja Europejska (KE) przewiduje w najbliższym dziesięcioleciu możliwość uruchomienia poprzez prywatne i publiczne inwestycje projektów związanych z ochroną klimatu i środowiska o wartości około 1 bln euro. KE zakłada, że mechanizm sprawiedliwej transformacji, stanowiący część planu inwestycyjnego i przeznaczony dla regionów najbardziej zależnych od paliw kopalnych i najmocniej dotkniętych skutkami transformacji, przyczyni się do inwestycji w wysokości minimum 100 mld euro w latach 2021–2027.

[więcej w pkt 1.1](#)

- **Program prac KE na 2020 r.**

W programie prac na 2020 r. KE przedstawiła 43 nowe inicjatywy w 6 priorytetowych obszarach. Wśród nowych inicjatyw, podobnie jak w ubiegłym roku, znalazły się propozycje mające na celu dokończenie budowy unii bankowej, a także usprawnienie zarządzania gospodarczego w UE w ramach tzw. semestru europejskiego. KE będzie również kontynuować prace służące rozwojowi i dokończeniu unii rynków kapitałowych (*capital markets union*, CMU). Ponadto KE skoncentruje się w najbliższym roku na europejskim filarze praw socjalnych i usprawnieniu funkcjonowania systemu opodatkowania w Unii Europejskiej (UE). W programie wskazano także 126 priorytetowych wniosków legislacyjnych, które oczekują na rozpatrzenie; 56 dotyczy wdrożenia wieloletnich ram finansowych (WRF).

[więcej w pkt 1.2](#)

- **Posiedzenie Rady ds. Ryzyka Systemowego**

Rada Generalna Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) omówiła czynniki ryzyka dla systemu finansowego w UE. Wskazała m.in., że zwiększona niepewność związana z czynnikami geopolitycznymi, dotyczącymi zwłaszcza międzynarodowych sporów handlowych, doprowadziła do pogorszenia perspektyw światowego

wzrostu gospodarczego w średnim okresie. Przedmiotem dyskusji były także: ryzyko cybernetyczne jako źródło ryzyka systemowego, wpływ globalnego cyklu finansowego na kraje UE, ramy makroostrożnościowe dla sektora ubezpieczeń oraz kwestia skutków wyceniania instrumentów finansowych według wartości godziwej dla stabilności finansowej.

[więcej w pkt 6.1](#)

- **Przyjęcie decyzji w sprawie rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach ze Zjednoczonym Królestwem**

Rada do Spraw Ogólnych upoważniła 25 lutego br. KE do rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach między UE i Zjednoczonym Królestwem. Umowa powinna zostać sfinalizowana i ratyfikowana do końca okresu przejściowego, czyli do 31 grudnia 2020 r.

[więcej w pkt 3.4](#)

- **Raport o międzynarodowym wymiarze polityki makroostrożnościowej**

ESRB przeanalizowała rolę negatywnych transgranicznych efektów zewnętrznych stosowania narzędzi makroostrożnościowych na poziomie krajowym oraz wpływ globalnego cyklu finansowego na stabilność krajów UE. Wskazano na istotną wrażliwość gospodarek krajów UE na szoki zewnętrzne, które mogą być przenoszone przez banki działające w skali globalnej. W celu ograniczenia ryzyka systemowego wskazane jest stosowanie narzędzi makroostrożnościowych na poziomie krajowym i współpraca ponadnarodowa w tym zakresie.

[więcej w pkt 6.4](#)

- **Nadzwyczajny program skupu aktywów w związku z pandemią COVID-19**

Europejski Bank Centralny (EBC) przeznaczy 750 mld euro na skup aktywów w ramach nowego, doraźnego programu awaryjnego, który ma na celu przeciwdziałanie poważnemu ryzyku, jakie dla mechanizmu transmisji polityki pieniężnej i perspektyw gospodarczych strefy euro stanowią skutki pandemii COVID-19.

[więcej w pkt 5.10](#)

- **Prace nad umową o przyszłym partnerstwie UE ze Zjednoczonym Królestwem**

Strona unijna opublikowała 18 marca projekt tekstu umowy o przyszłym partnerstwie ze Zjednoczonym Królestwem. Tekst jest odzwierciedleniem dyrektyw negocjacyjnych z lutego oraz postanowień deklaracji politycznej, która została dołączona do umowy o wystąpieniu. W związku z pandemią COVID-19 rozmowy negocjacyjne zostały wstrzymane.

[więcej w pkt 8.5](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	8
1.1. Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz mechanizmu sprawiedliwej transformacji	8
1.2. Program prac KE na 2020 r.	10
1.3. Komunikat w sprawie przeglądu zarządzania gospodarczego w UE	11
1.4. Prognozy gospodarcze KE	12
1.5. Konsultacje publiczne dotyczące regulacji w sprawie instrumentów rynków finansowych – MiFID i MiFIR	12
1.6. Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy – strategię w zakresie danych i sztucznej inteligencji	13
1.7. Publikacja wstępnego raportu przez forum wysokiego szczebla do spraw unii rynków kapitałowych	13
1.8. Publikacja sprawozdań krajowych w ramach semestru europejskiego	14
1.9. Pierwszy projekt europejskiego prawa klimatycznego	15
1.10. Procedura nadmiernego deficytu dla Rumunii – propozycja KE	15
1.11. Komunikat w sprawie przeciwdziałania ekonomiczno-finansowym konsekwencjom pandemii COVID-19	15
2. Eurogrupa	18
2.1. Posiedzenie Eurogrupy 20 stycznia	18
2.2. Posiedzenie Eurogrupy 17 lutego	18
2.3. Telekonferencja Eurogrupy 16 marca	19
2.4. Wideokonferencja Eurogrupy 24 marca	19
3. Rada Unii Europejskiej	20
3.1. Prezydencja chorwacka	20
3.2. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 21 stycznia	20
3.3. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 18 lutego	21
3.4. Przyjęcie decyzji w sprawie rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach ze Zjednoczonym Królestwem	22
3.5. Telekonferencja ministrów gospodarki i finansów 23 marca	22
4. Rada Europejska	24
4.1. Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej 20–21 lutego	24
4.2. Wideokonferencja członków Rady Europejskiej 17 marca	24
4.3. Wideokonferencja członków Rady Europejskiej 24 marca	24
5. Europejski Bank Centralny	26
5.1. Wyniki styczniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro	26

5.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	26
5.3. Przegląd strategii polityki pieniężnej	27
5.4. Publiczne konsultacje w sprawie aktualizacji rozporządzenia dotyczącego statystyki bilansowej monetarnych instytucji finansowych	27
5.5. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych	28
5.6. Konsultacje w sprawie przeglądu strategii polityki pieniężnej EBC	28
5.7. Raport poświęcony integracji finansowej i strukturze systemu finansowego w strefie euro	28
5.8. Poluzowanie warunków TLTRO III	29
5.9. Skoordynowana akcja banków centralnych w celu zwiększenia zasilania w płynność w dolarach amerykańskich	29
5.10. Nadzwyczajny program skupu aktywów w związku z pandemią COVID-19	30
5.11. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	30
6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	32
6.1. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego	32
6.2. Raport na temat wpływu stosowania depozytów zabezpieczających oraz wskaźników korygujących wartość zabezpieczenia na ryzyko systemowe	34
6.3. Opinia dotycząca przeglądu dyrektywy Wyplacalność II	34
6.4. Raport o międzynarodowym wymiarze polityki makroostrożnościowej	35
6.5. Raport w sprawie zagrożeń cybernetycznych	36
6.6. Kwestie makroostrożnościowe związane z wyceną niektórych instrumentów finansowych według wartości godziwej	36
6.7. Raport na temat narzędzi makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń	37
6.8. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze holenderskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych	38
7. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	40
7.1. Dokument konsultacyjny w sprawie zmian w przyszłych edycjach testów warunków skrajnych	40
7.2. Rozpoczęcie testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE	40
7.3. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze holenderskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych	41
7.4. Raport w sprawie minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych	42
7.5. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze belgijskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 CRR	42

7.6. Konsultacje w sprawie aktualizacji metodyki identyfikacji globalnych instytucji o znaczeniu systemowym	43
7.7. Oświadczenie w sprawie działań podjętych w celu ograniczenia wpływu pandemii COVID-19 na sektor bankowy	43
7.8. Oświadczenia w sprawie stosowania regulacyjnych ram ostrożnościowych w związku z pandemią COVID-19	43
8. Inne	45
8.1. Publikacja raportu analizującego potencjalny udział Szwecji w unii bankowej	45
8.2. Podpisanie przez UE umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii ze wspólnoty	45
8.3. Budowa europejskiej infrastruktury płatniczej – wsparcie dla spółki Azimo	46
8.4. Wybór Teresy Czerwińskiej na wiceprezesa EBI oraz zwiększenie udziału Polski w kapitale EBI	46
8.5. Prace nad umową o przyszłym partnerstwie UE ze Zjednoczonym Królestwem	46
8.6. Odpowiedź grupy EBI na pandemię COVID-19	47
Zapowiedzi wydarzeń w kwietniu 2020 r.	49
Wykaz skrótów	50

1. Komisja Europejska

1.1. Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz mechanizmu sprawiedliwej transformacji

KE [ogłosiła](#) 14 stycznia 2020 r. plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu oraz przedstawiła propozycję utworzenia mechanizmu sprawiedliwej transformacji.

Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, zwany również [planem](#) inwestycyjnym na rzecz zrównoważonej Europy, przewiduje możliwość uruchomienia w najbliższym dziesięcioleciu zrównoważonych środowiskowo inwestycji o wartości około 1 bln euro. Fundusze mają zostać wygospodarowane z budżetu unijnego i uzupełnione finansowaniem za strony państw członkowskich oraz prywatnych inwestorów. Plan przewiduje, że 25% wszystkich unijnych środków budżetowych na lata 2021–2027¹ zostanie przeznaczonych na finansowanie celów związanych z klimatem i środowiskiem, zgodnie z będącą wciąż przedmiotem negocjacji propozycją KE z maja 2018 r.², co zapewnić ma 503 mld euro³. Środki te mają zostać uzupełnione przez państwa członkowskie w ramach współfinansowania krajowego zgodnie z zasadami polityki spójności (114 mld euro). Dodatkowo, w ramach programu InvestEU, zostaną zapewnione gwarancje unijne dla grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i innych partnerów, co ma im umożliwić finansowanie większej liczby projektów oraz projektów o wyższym ryzyku, a także przyciągnąć inwestorów prywatnych (279 mld euro). Kolejne źródło finansowania to środki z funduszu innowacyjnego i funduszu modernizacyjnego, niebędących częścią budżetu UE, a pochodzących z dochodów z europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (25 mld euro). KE ponadto stworzy sprzyjające warunki dla inwestorów prywatnych i sektora publicznego, m.in. w postaci przejrzystej unijnej klasyfikacji (tzw. taksonomii), określającej, które rodzaje działalności gospodarczej można uznać za zrównoważone środowiskowo⁴, w postaci zachęt do uwzględniania kwestii ekologicznych przy planowaniu budżetu i zamówień publicznych oraz uproszczenia procedur zatwierdzania pomocy publicznej dla regionów objętych sprawiedliwą transformacją. Ponadto

¹ Środki te byłyby udostępniane w ramach istniejących programów, takich jak: Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji, program „Horyzont Europa”, program LIFE.

² Więcej na temat negocjacji perspektywy finansowej 2021–2027 w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

³ Podane w tym punkcie kwoty, jakie KE planuje uzyskać w ramach perspektywy 2021–2027 na okres 10 lat, są prognozą na podstawie obecnie dostępnych środków. Faktyczna ich wysokość będzie uzależniona od wyniku negocjacji budżetowych oraz kolejnego budżetu długoterminowego, tj. po 2027 r.

⁴ Więcej o unijnym pakiecie legislacyjnym w sprawie zrównoważonego finansowania, do którego należy również projekt rozporządzenia taksonomicznego, w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

plan przewiduje pomoc ekspercką zarówno dla administracji publicznej, jak i prywatnych inwestorów w definiowaniu, planowaniu i realizacji inwestycji.

W ramach planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu KE przewiduje w najbliższym dziesięcioleciu możliwość uruchomienia poprzez prywatne i publiczne inwestycje projektów związanych z ochroną klimatu i środowiska o wartości około 1 bln euro. KE zakłada, że mechanizm sprawiedliwej transformacji, stanowiący część planu inwestycyjnego i przeznaczony dla regionów najbardziej zależnych od paliw kopalnych oraz najmocniej dotkniętych skutkami transformacji, przyczyni się do inwestycji w wysokości minimum 100 mld euro w latach 2021–2027.

Mechanizm sprawiedliwej transformacji będący częścią planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, a przeznaczony na wsparcie regionów najbardziej dotkniętych społecznymi i gospodarczymi skutkami zmian związanych z przejściem na czystą energię, ma uruchomić w latach 2021–2027 inwestycje o wartości minimum 100 mld euro⁵, na co składać się będzie finansowanie z budżetu UE wraz ze współfinansowaniem państw członkowskich (tzw. pierwszy filar; który powinien zaowocować inwestycjami w wysokości 30–50 mld euro), środki z InvestEU i Europejskiego Banku Inwestycyjnego na rzecz uruchomienia prywatnych inwestycji (drugi filar; do 45 mld euro) oraz instrument pożyczkowy EBI dla sektora publicznego gwarantowany przez budżet UE (trzeci filar; 25–30 mld euro). W pierwszym filarze znajdować się będzie tzw. Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który zostanie powołany na mocy projektowanego obecnie rozporządzenia. Przewiduje się, że fundusz będzie dysponował nowymi środkami finansowymi w wysokości 7,5 mld euro z budżetu UE. Środki te mają być uzupełnieniem finansowania zaproponowanego przez KE w 2018 r. w ramach budżetu 2021–2027, a ich udostępnienie zależy od ostatecznego porozumienia w sprawie negocjowanej perspektywy finansowej. Wsparcie będzie przydzielane na podstawie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji przygotowanych przez państwa członkowskie z uwzględnieniem analizy KE w ramach semestru europejskiego. Zgodnie z planem alokacji Polska będzie mogła skorzystać z maksymalnej dostępnej z FST dla pojedynczego państwa kwoty 2 mld euro, która w ramach pierwszego filaru zaowocuje inwestycjami w wysokości minimum 7,7 mld euro, a łącznie z drugim i trzecim filarem może przynieść inwestycje ok. 27 mld euro. Poza kwestiami finansowymi, za pośrednictwem platformy sprawiedliwej transformacji, KE będzie udzielać państwom, regionom, lokalnym społecznościom, organizacjom pozarządowym i prywatnym inwestorom wsparcia merytorycznego we wszelkich kwestiach związanych z ekologiczną transformacją regionów.

⁵ W ekstrapolacji na 10 lat szacuje się około 143 mld euro.

1.2. Program prac KE na 2020 r.

KE przyjęła 29 stycznia 2020 r. [program](#) prac na 2020 r. Jest to dokument programowy, w którym KE prezentuje konkretne inicjatywy legislacyjne i wyjaśnia, w jaki sposób będzie się starała realizować w bieżącym roku nakreślone przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen priorytety⁶. Program prac KE obejmuje następujące załączniki:

- listę nowych wniosków ustawodawczych przedłożonych w ramach 6 priorytetów,
- inicjatywy w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (*regulatory fitness and performance programme*, REFIT),
- zestawienie oczekujących na rozpatrzenie inicjatyw priorytetowych,
- listę wniosków ustawodawczych do wycofania.

W programie prac na 2020 r. KE przedstawiła 43 nowe inicjatywy w 6 priorytetowych obszarach. Wśród nowych inicjatyw, podobnie jak w ubiegłym roku, znalazły się propozycje mające na celu dokończenie budowy unii bankowej, a także usprawnienie zarządzania gospodarczego w Europie, tzw. semestru europejskiego. KE będzie również kontynuować prace służące rozwojowi i dokończeniu CMU. Ponadto KE skoncentruje się w najbliższym roku na europejskim filarze praw socjalnych i usprawnieniu funkcjonowania systemu opodatkowania w UE. W programie wskazano także 126 priorytetowych wniosków legislacyjnych, które oczekują na rozpatrzenie; 56 dotyczy wdrożenia WRF.

Wśród nowych projektów legislacyjnych KE na 2020 r. w obszarze spraw gospodarczych i finansowych znalazły się m.in. propozycje mające na celu dokończenie budowy unii bankowej. Przewidują przegląd ustawodawstwa w dziedzinie wymogów kapitałowych i przedstawienie planu w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. KE skoncentruje się także na pogłębieniu CMU. Na trzeci kwartał 2020 r. zaplanowano publikację planu działania w sprawie CMU, przegląd ram prawnych, w jakich funkcjonują firmy inwestycyjne i operatorzy rynku (regulacje w sprawie instrumentów rynków finansowych MiFID II/MiFIR) oraz przegląd rozporządzenia w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych (Benchmark Regulation). KE planuje uregulować kilka kwestii społecznych, w tym stworzyć instrument prawny określający minimalne wynagrodzenie dla pracowników w UE, oraz skupić się na uproszczeniu systemu opodatkowania w UE. KE zapowiedziała także działania na rzecz wzrostu cyberbezpieczeństwa (przegląd dyrektywy dotyczącej bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych) i prace legislacyjne w zakresie nowych technologii, mających zastosowanie w systemie finansowym (propozycja legislacyjna w sprawie kryptowalut).

⁶ W lipcu 2019 r. przewodnicząca elekt KE Ursula von der Leyen przedstawiła *Wytyczne polityczne*, w których określiła priorytety prac KE nowej kadencji. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2019 r.

Program prac KE obejmuje ponadto wniosek nielegislacyjny dotyczący wzmocnienia gospodarczej i finansowej suwerenności Europy.

W programie prac na 2020 r. KE kładzie nacisk na transformację w kierunku nowoczesnej gospodarki zasobooszczędnej: 7 nowych wniosków legislacyjnych i 15 propozycji nielegislacyjnych dotyczy działań w obszarze Europejski Zielony Ład. Na uwagę zasługują w szczególności: odnowiona strategia w sprawie zrównoważonego finansowania oraz rewizja dyrektywy w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Review of the Non-financial Reporting Directive).

1.3. Komunikat w sprawie przeglądu zarządzania gospodarczego w UE

KE [przedstawiła](#) 5 lutego br. wyniki przeglądu skuteczności nadzoru gospodarczego. Wraz z rozpoczęciem nowego cyklu instytucjonalnego zdecydowano o przeprowadzeniu oceny zarządzania gospodarczego i budżetowego, a w szczególności dwóch pakietów legislacyjnych (tzw. sześciopak⁷ i dwupak⁸).

Z przeglądu wynika, że wprowadzone zasady zarządzania gospodarczego przyczyniły się do skorygowania istniejących zakłóceń równowagi makroekonomicznej i ograniczyły poziom długu publicznego. W rezultacie powstały warunki do trwałego wzrostu gospodarczego, wzmocnienia odporności i zmniejszenia podatności na wstrząsy gospodarcze. Zasady nadzoru gospodarczego przyczyniły się też do ściślejszej koordynacji polityki budżetowej w strefie euro. Jednakże nadal w niektórych państwach członkowskich utrzymuje się bardzo wysoki dług publiczny, a prowadzona przez nie polityka fiskalna ma często charakter procykliczny.

Wyniki przeglądu wskazują również, że ramy budżetowe są zbyt skomplikowane w kontekście potrzeby uwzględniania różnych zmieniających się okoliczności przy realizacji wielorakich celów. W rezultacie stały się mniej przejrzyste i przewidywalne, co skutkuje obniżoną odpowiedzialnością polityczną za ich wdrażanie.

KE zdecydowała więc o rozpoczęciu debaty na temat dotychczasowego sposobu zarządzania gospodarczego i możliwych sposobów na zwiększenie jego skuteczności. W konsultacjach mogą wziąć udział wszelkie zainteresowane strony: instytucje unijne i krajowe, partnerzy społeczni i środowisko akademickie. Do końca 2020 r. KE powinna przedstawić wnioski z przeprowadzonych konsultacji i rekomendacje odnośnie do przyszłości nadzoru gospodarczego.

⁷ Sześciopak – pakiet pięciu rozporządzeń i jednej dyrektywy regulujący zarządzanie gospodarcze w UE i strefie euro, który wszedł w życie 13 grudnia 2011 r.

⁸ Dwupak – dwa rozporządzenia wzmacniające koordynację polityki budżetowej w strefie euro, które weszły w życie 30 maja 2013 r.

1.4. Prognozy gospodarcze KE⁹

Według [opublikowanych](#) 13 lutego br. przez KE zimowych prognoz gospodarczych wzrost gospodarczy w strefie euro wyniósł 1,2% w 2019 r. i utrzyma się na tym poziomie w obecnym i następnym roku. Szacunki dla UE wskazują na wzrost w 2019 r. w wysokości 1,5%. W 2020 i 2021 r. wzrost ma utrzymać się na nieco niższym poziomie – 1,4%. W porównaniu z jesiennymi prognozami KE jedynie wysokości szacowanego wzrostu dla strefy euro i UE za 2019 r. zostały skorygowane – obie wzrosły o 0,1 pkt proc.

Z powodu sprzyjającego nastawienia polityki pieniężnej, nieco podwyższonych założeń dotyczących kształtowania się cen ropy oraz wyższych cen usług i żywności pod koniec 2019 r., prognozy inflacji HICP na 2020 i 2021 r. w porównaniu z analizami z jesieni zostały podwyższone zarówno dla strefy euro (wynoszą odpowiednio 1,3% i 1,4%), jak i całej UE (1,5% i 1,6%). Obecne odczyty za zeszły rok wskazują, że inflacja w 2019 r. wyniosła 1,2% w strefie euro i 1,4% w UE.

KE opublikowała 13 lutego br. zimowe prognozy gospodarcze. Według szacunków wzrost gospodarczy w UE wyniósł w 2019 r. 1,5%, w tym roku spadnie do 1,4% i na tym poziomie pozostanie w 2021 r.

Niektóre z rodzajów ryzyka, które ciążyły na gospodarce europejskiej jesienią, zmalały, jednak pojawiły się nowe i z tego powodu perspektywy wzrostu na najbliższy czas są według KE nacechowane negatywnie. KE w swoich prognozach odniosła się również do kwestii pandemii COVID-19, który spowodował m.in. niepewność dotyczącą krótkoterminowych perspektyw gospodarki chińskiej i ewentualnych zakłóceń gospodarczych w innych krajach w czasie cyklicznego spowolnienia globalnej aktywności produkcyjnej. KE zakładała, że epidemia osiągnie szczyt w pierwszym kwartale br., a jej wpływ na gospodarkę globalną będzie ograniczony.

Szacunki i prognozy gospodarcze dla Polski w latach 2019–2021:

PKB: 4,0% w 2019 r., 3,3% w 2020 r., 3,3% w 2021 r.;

inflacja (HICP): 2,1% w 2019 r., 2,7% w 2020 r., 2,5% w 2021 r.

1.5. Konsultacje publiczne dotyczące regulacji w sprawie instrumentów rynków finansowych – MiFID i MiFIR

W dniu 17 lutego br. KE rozpoczęła [konsultacje publiczne](#) dotyczące przeglądu regulacji w sprawie instrumentów rynków finansowych – MiFID II i MiFIR. Przepisy mają na celu poprawę ochrony inwestorów oraz zapewnienie przejrzystego, wydajnego i konkurencyjnego obrotu instrumentami finansowymi. Do 20 kwietnia br. zainteresowane podmioty mogą wziąć udział w konsultacjach poprzez wypełnienie [formularza on-line](#) dostępnego na stronie internetowej KE. Celem konsultacji jest poznanie opinii i doświadczeń uczestników rynku związanych z dwuletnim okresem

⁹ Prognozy gospodarcze KE straciły na aktualności z powodu pandemii COVID-19.

funkcjonowania wskazanych regulacji, a także zbadanie, czy i jakie obszary wymagają dalszych dostosowań. Po zakończeniu konsultacji, na podstawie otrzymanych odpowiedzi, KE opracuje raport dla Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady UE wraz z propozycją ewentualnych zmian, jeśli zdaniem KE będzie to uzasadnione.

1.6. Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy – strategię w zakresie danych i sztucznej inteligencji

KE opublikowała 19 lutego br. trzy dokumenty z [propozycjami działań](#), których celem jest przeprowadzenie i usprawnienie transformacji cyfrowej. Są to: [europejska strategia](#) w zakresie danych, komunikat KE [Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy](#) oraz [biała księga](#), w której KE kreśli ramy wykorzystania sztucznej inteligencji z zachowaniem wartości europejskich i praw podstawowych, takich jak godność ludzka i ochrona prywatności. Partnerstwo sektora prywatnego z publicznym ma na celu mobilizację zasobów w całym łańcuchu wartości i odpowiednie zachęcanie do przyspieszenia wdrażania sztucznej inteligencji, w tym przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Europejska strategia w zakresie danych cyfrowych zakłada ustanowienie jednolitego rynku zapewniającego ich swobodny przepływ w UE.

1.7. Publikacja wstępnego raportu przez forum wysokiego szczebla do spraw unii rynków kapitałowych

Utworzone przez KE w listopadzie 2019 r. forum wysokiego szczebla do spraw CMU opublikowało 20 lutego br. [wstępny raport](#) *A new vision for Europe's capital markets*. Celem prac forum jest dokonanie przeglądu dotychczas podjętych działań zmierzających do utworzenia CMU oraz zaproponowanie nowych inicjatyw w tym zakresie. We wstępnym raporcie przedstawiono nowe spojrzenie na przyszłość CMU, jednak dokument nie zawiera propozycji konkretnych działań, a jedynie wskazuje kierunek dalszych prac forum w najbliższych miesiącach. Ukierunkowane zalecenia dla PE, państw członkowskich, KE oraz innych zainteresowanych podmiotów zostaną opublikowane w finalnym raporcie w maju 2020 r.¹⁰

W dokumencie podkreślono główne cele CMU:

- oferowanie możliwości, które pozwolą na lepsze zaspokajanie długoterminowych potrzeb finansowych, w tym planowanie odpowiedniego dochodu na czas emerytury,
- umożliwienie obywatelom podejmowania bardziej świadomych decyzji inwestycyjnych, m.in. przez poprawę znajomości zagadnień finansowych oraz zapewnienie im dostępu do produktów inwestycyjnych dopasowanych do ich potrzeb,
- promowanie przedsiębiorczości i transferu wiedzy pomiędzy wyspecjalizowanymi inwestorami a przedsiębiorstwami,
- zwiększenie zaufania konsumentów.

¹⁰ Jednocześnie zgodnie z planem prac KE na 2020 r. przedstawionym w styczniu br., w trzecim kwartale br. KE opublikuje plan dalszych prac w zakresie CMU.

Autorzy raportu zaznaczyli, że w najbliższym czasie ich dyskusje i analizy będą koncentrowały się wokół zagadnień związanych z finansowaniem przedsiębiorstw, infrastrukturą rynku, inwestycjami detalicznymi oraz kwestiami przekrojowymi, szczególnie w kwestiach usunięcia przeszkód podatkowych w inwestycjach transgranicznych, zwiększenia pewności prawnej dla inwestycji transgranicznych oraz wspierania konwergencji w zakresie działań nadzorczych w UE. W odniesieniu do finansowania przedsiębiorstw nacisk zostanie położony na: zwiększenie przejrzystości i porównywalności w zakresie danych spółek, wspieranie rozwoju transgranicznych długoterminowych instrumentów inwestycyjnych, wspieranie udziału inwestorów instytucjonalnych w kapitale własnym, poprawę efektywności funkcjonowania rynków publicznych oraz wspieranie finansowania przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie instrumentów dostępnych dla pośredników finansowych, w tym sekurytyzacji. W odniesieniu do infrastruktury rynku uwaga forum skupi się na zwiększeniu integracji oraz efektywności funkcjonowania systemów transakcyjnych i posttransakcyjnych, a także na możliwościach poprawy płynności na rynkach wtórnych. W obszarze inwestycji detalicznych rozpatrywane będą możliwości zwiększenia udziału inwestorów detalicznych w rynkach kapitałowych poprzez odpowiednie pracownicze i indywidualne produkty emerytalne oraz podejmowanie działań poprawiających znajomość finansów wśród inwestorów detalicznych i ich dostęp do wysokiej jakości porad. Dodatkowo forum dokona analizy zagadnień związanych z finansowymi innowacjami technicznymi oraz możliwościami rozwijania inwestycji zrównoważonych.

1.8. Publikacja sprawozdań krajowych w ramach semestru europejskiego

KE [opublikowała](#) 26 lutego br. 28 [sprawozdań](#) krajowych¹¹, tj. dokumentów analizujących najważniejsze wyzwania gospodarczo-społeczne, przed którymi stoją państwa członkowskie. Jest to kolejny element cyklu zarządzania gospodarczego w UE, tzw. semestru europejskiego. KE zaprezentowała także [komunikat](#) podsumowujący sprawozdania dla poszczególnych krajów.

W sprawozdaniach KE przedstawiła postępy państw członkowskich w realizacji priorytetów gospodarczych i społecznych. Państwa członkowskie osiągnęły postępy w wypełnianiu ponad dwóch trzecich zaleceń wydanych od rozpoczęcia semestru europejskiego w 2011 r. Największy postęp odnotowano we wdrażaniu zaleceń dotyczących usług finansowych i rynku pracy. Wolne tempo wprowadzania zmian stwierdzono natomiast w obszarach konkurencji w sektorze usług oraz długoterminowej stabilności finansów publicznych.

W sprawozdaniu krajowym na temat [Polski](#) KE stwierdziła, że spowalniający, ale stabilny wzrost gospodarczy (w 2019 r. PKB kraju wzrosło o 4%) stwarza dogodne warunki do przeprowadzenia reform gospodarczo-społecznych. Zdaniem KE głównym wyzwaniem dla polskiej gospodarki w długiej perspektywie jest transformacja w gospodarkę opartą na wiedzy, wytwarzającą

¹¹ KE opublikowała także sprawozdanie krajowe dla Wielkiej Brytanii, która na mocy umowy o wystąpieniu będzie częścią semestru europejskiego do końca okresu przejściowego.

nowoczesne produkty i usługi. Kluczowe wydaje się też dążenie do gospodarki niskoemisyjnej m.in. przez zmniejszenie emisji dwutlenku węgla podczas wytwarzania energii elektrycznej.

W tym roku po raz pierwszy w sprawozdaniach krajowych uwzględniono cele zrównoważonego rozwoju ONZ (CZR). Każde sprawozdanie zawiera załącznik poświęcony ocenie postępów w realizacji CZR przez dane państwo w ciągu ostatnich lat¹².

Obok sprawozdań krajowych KE zaprezentowała też piąte [sprawozdanie](#) dotyczące wzmocnionego nadzoru w Grecji, w którym stwierdzono, że według stanu na koniec 2019 r. Grecja osiągnęła dobre postępy we wdrażaniu swoich zobowiązań w zakresie reform.

1.9. Pierwszy projekt europejskiego prawa klimatycznego

KE opublikowała 4 marca br. projekt [europejskiego prawa klimatycznego](#). Celem rozporządzenia, którego projekt będzie przedmiotem dalszych [konsultacji](#) oraz [standardowej procedury legislacyjnej](#), jest nadanie mocy prawnej celowi unijnemu dotyczącemu osiągnięcia neutralności klimatycznej przez UE do 2050 r. oraz stworzenie systemu umożliwiającego stopniową realizację tego celu. Projekt definiuje osiągnięcie zerowego bilansu emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w ujęciu zbiorowym, tj. przez wszystkie państwa unijne łącznie, nie zaś przez poszczególne kraje indywidualnie. Projekt określa etapy dochodzenia do neutralności klimatycznej (rewizja celu unijnego na 2030 r., ścieżka redukcji emisji w latach 2030–2050) oraz stwarza system monitorowania postępów i ewentualnej korekty działań.

1.10. Procedura nadmiernego deficytu dla Rumunii – propozycja KE

KE w ślad za przyjęciem [sprawozdania](#) na temat przestrzegania przez Rumunię kryteriów deficytu i długu określonych w art. 126(3) TFUE, [zaproponowała](#) 4 marca br. Radzie UE otwarcie procedury nadmiernego deficytu wobec Rumunii i przyjęła [zalecenie](#) skierowane do Rady, które dotyczy unormowania sytuacji finansów publicznych w Rumunii. Zgodnie z zaleceniem Rumunia powinna realizować wiarygodną i trwałą ścieżkę zmian w celu wyjścia z nadmiernego deficytu najpóźniej do 2022 r. Komitet do spraw Ekonomicznych i Finansowych podzielił ocenę KE przedstawioną w sprawozdaniu KE¹³.

1.11. Komunikat w sprawie przeciwdziałania ekonomiczno-finansowym konsekwencjom pandemii COVID-19

W odpowiedzi na rozprzestrzeniającą się pandemię COVID-19 i niepokoje na rynkach finansowych z nią związane KE opublikowała 13 marca [komunikat](#) pt. *Coordinated economic response to the*

¹² W zależności od dostępności danych prezentowane są postępy w różnych okresach, w zależności od wskaźnika. Najczęściej są to lata 2013–2018.

¹³ Rada UE podejmie decyzję w sprawie występowania nadmiernego deficytu wobec Rumunii w kwietniu br.

COVID-19 Outbreak. W dokumencie opisano działania, które KE zaplanowała, aby przeciwdziałać ekonomiczno-finansowym konsekwencjom pandemii COVID-19.

▪ **Budżet i nowe instrumenty finansowe**

Po stronie KE nie będzie oczekiwania zwrotu niewydanych płatności zaliczkowych na europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, które są obecnie w posiadaniu państw członkowskich. Z tej puli 8 mld euro zostanie przeznaczony na wsparcie inwestycji, a 29 mld euro – na finansowanie strukturalne w UE w 2020 r. Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na pandemię COVID-19 (*Coronavirus Response Investment Initiative*, CRII) powstała z myślą o: (i) systemach opieki zdrowotnej, (ii) małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP) (iii) rynkach pracy, (iv) innych potrzebujących ochrony elementach gospodarki. Zgodnie z propozycją wszystkie potencjalne wydatki na walkę z pandemią COVID-19 są liczone od 1 lutego 2020 r.

Ponadto KE zaproponowała rozszerzenie zakresu funduszu solidarności UE poprzez objęcie nim również przeciwdziałania kryzysowi zdrowia publicznego. W 2020 r. dostępnych jest do 800 mln euro. Uruchomione zostaną również środki z europejskiego funduszu dostosowania do globalizacji w celu wsparcia zwolnionych pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek. W 2020 r. dostępnych jest do 179 mln euro.

▪ **Pełne wykorzystanie elastyczności europejskich zasad fiskalnych**

Rada UE otrzyma od KE propozycję zastosowania pełnej elastyczności w ramach paktu stabilności i wzrostu¹⁴. KE chce wyłączenia z oceny spełniania przez państwa członkowskie unijnych zasad fiskalnych, jeśli chodzi o jednorazowe środki polityki budżetowej, mające skutki dla budżetu, ale wdrożone w celu zrównoważenia ekonomicznych konsekwencji COVID-19.

Pandemia COVID-19 została przez KE uznana za sytuację nadzwyczajną, która uruchamia elastyczność na podstawie klauzuli o „nieprzewidzianych wydarzeniach poza kontrolą rządu”, przewidzianą w pakcie stabilności i wzrostu, która umożliwia czasowe odejście od wymaganego poziomu konsolidacji fiskalnej i wprowadzenie dodatkowych wydatków budżetowych, np. na opiekę zdrowotną.

Ponadto KE zapowiedziała, że zaproponuje Radzie UE, aby instytucje unijne zrewidowały wymagania co do wysiłku fiskalnego państw członkowskich, co pozwoliłoby wziąć pod uwagę sytuację danego państwa członkowskiego w wypadku odnotowania ujemnego wzrostu gospodarczego albo znacznego spadku działalności gospodarczej.

▪ **Dostosowanie reguł pomocy państwa**

Jednocześnie ogłoszono usprawnienie i przyspieszenie procesu zatwierdzania zgłaszanych przez państwa członkowskie form pomocy. Unijne przepisy (art. 107(3)(c) TFUE) umożliwiają państwom

¹⁴ Rada UE odniosła się do tej propozycji podczas telekonferencji 23 marca br. Więcej na ten temat w [pkt 4.1](#).

członkowskim przyznanie niezwłocznej, czasowej pomocy w formie gwarancji kredytowych i pożyczek wszelkiego typu wszystkim przedsiębiorstwom, które znalazły się w trudnej sytuacji. Taka pomoc może pokryć spodziewane potrzeby w związku z działalnością przedsiębiorstwa w okresie 6 miesięcy. KE jest gotowa do rezygnacji z reguły „one time–last time” uniemożliwiającej otrzymanie pomocy firmom, które skorzystały z takiej formy wsparcia w ciągu ostatnich 10 lat.

Opracowywane są także nowe regulacje w ramach art. 107(3) TFUE umożliwiające udzielenie przedsiębiorstwom dodatkowej pomocy państwa. Taka forma pomocy została zastosowana podczas kryzysu finansowego w 2009 r. KE opublikowała tymczasowe zasady odnośnie do pomocy ze strony państwa. KE uznała pandemię COVID-19 za czynnik umożliwiający przyznanie takiej pomocy przedsiębiorstwom w ramach art. 107(2)(b) TFUE, tj. pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

2. Eurogrupa

2.1. Posiedzenie Eurogrupy 20 stycznia

Na posiedzeniu KE przedstawiła projekt zalecenia¹⁵ dotyczącego polityki gospodarczej w strefie euro na 2020 r. Eurogrupa przyjęła także oświadczenie na temat uaktualnionego planu budżetowego Portugalii na 2020 r. Według zaprezentowanej w styczniu opinii KE przedstawiony przez Portugalię plan budżetowy może spowodować znaczne odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego (*medium-term objective*, MTO). Nie mniej jednak, zdaniem KE, osiągnięcie MTO nadal pozostaje w zasięgu Portugalii, a kraj jest w stanie spełnić kryterium redukcji długu publicznego w 2020 r. Eurogrupa wezwała Portugalię do zastosowania dodatkowych środków prowadzących do ograniczenia ryzyka odchylenia od MTO, wskazanego w opinii KE.

Zgromadzeni na posiedzeniu ministrowie dyskutowali o dalszych pracach nad pogłębieniem unii gospodarczej i walutowej, zgodnie z postanowieniami szczytu strefy euro z dnia 13 grudnia 2019 r.¹⁶ Jak poinformował przewodniczący Eurogrupy Mario Centeno, dokumenty legislacyjne dotyczące reformy Europejskiego Mechanizmu Stabilności (European Stability Mechanism, ESM) są obecnie weryfikowane przez prawników i lingwistów. Oczekuje się, że ostateczne porozumienie polityczne oraz podpisanie umowy zmieniającej traktat o ESM będzie możliwe w najbliższych miesiącach. Ponadto zapowiedziano, że Eurogrupa omówi możliwość wczesnego wprowadzenia mechanizmu ochronnego *common backstop*, przed końcem okresu przejściowego w 2024 r., a decyzja ta będzie uzależniona od oceny postępów w ograniczaniu ryzyka, dokonanej w najbliższych miesiącach przez właściwe organy i instytucje. Do czerwca 2020 r. przedstawiciele Eurogrupy zapoznają się także z raportem na temat postępów w tworzeniu przepisów dotyczących płynności w procesie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, jak również w negocjacjach dotyczących utworzenia europejskiego systemu ubezpieczenia depozytów (*European Deposit Insurance Scheme*, EDIS).

2.2. Posiedzenie Eurogrupy 17 lutego

Podczas posiedzenia Eurogrupy powołano Tuomasa Saarenheimo na przewodniczącego grupy roboczej Eurogrupy (Eurogroup Working Group, EWG), który to organ ma za zadanie przygotowanie posiedzeń Eurogrupy. Saarenheimo będzie sprawować tę funkcję przez dwa lata. Zastąpi on Hansa Vijlbriefa, który pełnił funkcję od lutego 2018 r. do stycznia 2020 r. Do tej pory

¹⁵ Więcej na temat zaleceń w sprawie polityki gospodarczej strefy euro na 2020 r. w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

¹⁶ Więcej na temat ustaleń przyjętych podczas szczytu strefy euro w dniu 13 grudnia 2019 r. w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

Saarenheimo pełnił funkcję stałego podsekretarza ds. międzynarodowych i rynku finansowego w fińskim ministerstwie finansów.

Ponadto ministrowie uczestniczący w posiedzeniu w składzie rozszerzonym Eurogrupy zapoznali się ze sprawozdaniami [Danii](#) i [Szwecji](#)¹⁷ na temat skutków ewentualnego uczestnictwa tych krajów w unii bankowej.

Przedstawiciele KE i EBC zreferowali Eurogrupie najważniejsze wyniki 12. poprogramowej misji nadzorczej w Irlandii, która odbyła się w dniach 19–21 listopada 2019 r. Ich relację z wizyty uzupełnili przedstawiciele Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz ESM.

W świetle [sprawozdania](#) z misji w krótkim horyzoncie czasowym przewiduje się trwały wzrost gospodarki Irlandii, przy czym wzrost ten zależy od materializacji lub nieistotnych rodzajów ryzyka wewnętrznego i zewnętrznego (m.in. przegrzania gospodarki, przyszłych stosunków pomiędzy UE i Wielką Brytanią, globalnych zmian w zakresie podatków i międzynarodowych napięć handlowych). Stan finansów publicznych Irlandii uległ poprawie, a w wyniku dalszej sprzedaży kredytów zagrożonych (*non-performing loans*, NPLs) polepszyła się jakość aktywów w sektorze bankowym. Niemniej jednak wciąż odnotowuje się stosunkowo duże opóźnienia w spłatach kredytów hipotecznych. Skonstatowano, że ryzyko zaprzestania terminowej obsługi udzielonych instrumentów pomocowych pozostaje na poziomie niskim.

2.3. [Telekonferencja Eurogrupy 16 marca](#)

Eurogrupa (w składzie poszerzonym) podsumowała bieżącą sytuację gospodarczą i przyjęła oświadczenie o reakcji w zakresie polityki gospodarczej na epidemię COVID-19. Przedmiotem rozmów była także kwestia wykorzystania ESM i jego instrumentarium do niwelowania gospodarczych skutków pandemii.

Z kolei w trakcie spotkania w składzie zwykłym omówiono 5. sprawozdanie ze wzmocnionego nadzoru względem Grecji oraz projekt planu budżetowego Austrii.

2.4. [Wideokonferencja Eurogrupy 24 marca](#)

W trakcie posiedzenia Eurogrupy dyskutowano o dalszych działaniach, które powinna podjąć UE w walce z pandemią COVID-19.

¹⁷ Więcej na temat publikacji raportu analizującego konsekwencje potencjalnego udziału Szwecji w unii bankowej w [pkt 8.1](#).

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Prezydencja chorwacka

Chorwacja objęła 1 stycznia 2020 r. sześciomiesięczne rotacyjne przewodnictwo w Radzie UE. Jest to pierwsza prezydencja Chorwacji w Radzie UE od czasu przystąpienia do UE w 2013 r. Chorwacja jest jednym z państw z tzw. tria prezydencji, czyli grupy trzech państw (wraz z Rumunią i Finlandią), które kolejno po sobie sprawują prezydencję i w okresie 18 miesięcy ściśle ze sobą współpracują na podstawie wspólnego [planu](#) działania. Motto programu prezydencji chorwackiej to *Silna Europa w świecie wyzwań*. Posłużyło ono do zdefiniowania [priorytetów](#) prezydencji chorwackiej, które zostały ujęte w czterech blokach tematycznych: *Europa, która się rozwija; Europa, która łączy; Europa, która chroni; Europa, która się liczy*.

3.2. [Posiedzenie](#) Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 21 stycznia

Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Economic and Financial Affairs Council, Ecofin) zainicjowała formalnie tzw. semestr europejski, czyli cykl koordynacji polityki gospodarczej w UE. Rada Ecofin zapoznała się z dokumentami opublikowanymi w grudniu przez KE: *Roczną strategią zrównoważonego rozwoju, Sprawozdaniem przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania, projektem zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro*¹⁸.

Podczas posiedzenia ministrowie omówili również zagadnienie opodatkowania działalności cyfrowej. Podsumowano osiągnięte do tej pory postępy na poziomie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w zakresie filaru pierwszego (realokacji zysków firm cyfrowych) oraz filaru drugiego (ogólnej reformy zasad opodatkowania osób prawnych). Intensywne prace OECD prowadzące do opodatkowania działalności cyfrowej są odpowiedzią na rosnącą potrzebę wypracowania międzynarodowego rozwiązania. OECD chce osiągnąć konsensus w tej sprawie do końca 2020 r. Uczestnicy zgodzili się kontynuować negocjacje w odniesieniu do nowych zasad płacenia podatków (tzw. *nexus rules*) oraz do wysokości opodatkowania dochodów przedsiębiorstw wielonarodowych (tzw. *profit allocation rules*). Ponadto w ramach OECD został ustalony techniczny zakres filaru drugiego. Prezydencja chorwacka poinformowała o dalszym uczestnictwie w spotkaniach międzynarodowych oraz zapowiedziała dyskusję o kwestiach technicznych na poziomie Rady UE w celu przygotowania stanowiska na potrzeby negocjacji w ramach OECD i uwzględnienia postulatów państw członkowskich UE.

¹⁸ Więcej na temat dokumentów w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

3.3. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 18 lutego

- **Semestr europejski**

Rada Ecofin przyjęła dokumenty związane z zarządzaniem gospodarczym w UE: [konkluzje](#) dotyczące rocznej strategii zrównoważonego wzrostu 2020, [konkluzje](#) dotyczące sprawozdania w ramach mechanizmu ostrzegania 2020 oraz [zalecenie](#) w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro¹⁹.

KE przedstawiła Radzie Ecofin także komunikat²⁰ z 5 lutego 2020 r. w sprawie przeglądu zarządzania gospodarczego w UE.

- **Unijny wykaz jurysdykcji niechętnych współpracy podatkowej**

Podczas posiedzenia Rady Ecofin ministrowie finansów UE przyjęli zmienione [konkluzje](#) dotyczące unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy podatkowej. Uaktualniając wykaz, postanowiono dodać do niego cztery następujące kraje lub terytoria: Kajmany, Palau, Panamę oraz Seszele, z powodu niezastosowania się przez nie w wyznaczonym terminie do wymaganych standardów. Cztery wymienione jurysdykcje dołączyły do ośmiu innych, znajdujących się już w wykazie (Fidzi, Guam, Oman, Samoa, Samoa Amerykańskie, Trynidad i Tobago, Vanuatu oraz Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych), które nie wdrożyły reform podatkowych, do których się zobowiązały. W załączniku II konkluzji przedłużono również terminy dla 12 jurysdykcji z zaległymi zobowiązaniami, jednocześnie dając możliwość przeprowadzenia niezbędnych reform. Powodem przedłużenia terminów dla tych jurysdykcji (krajów rozwijających się) było uwzględnienie ich uwarunkowań gospodarczych (nieposiadanie centrum finansowego), mimo których odnotowano znaczne postępy w realizacji zobowiązań. Ponadto 16 jurysdykcji (Antigua i Barbuda, Armenia, Bahamy, Barbados, Belize, Bermudy, Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Curaçao, Czarnogóra, Nauru, Niue, Republika Zielonego Przylądka, Saint Kitts i Nevis, Wietnam, Wyspy Cooka, Wyspy Marshalla) wdrożyło wszystkie niezbędne reformy odpowiadające unijnym zasadom dobrego zarządzania podatkowego, zostały więc usunięte z załącznika II.

- **Budżet**

Rada Ecofin przyjęła wytyczne w sprawie budżetu UE na 2021 r. W swoich [konkluzjach](#) Rada podkreśliła priorytetowe znaczenie budżetu na 2021 r. – będzie to pierwszy rok budżetowy nowych WRF 2021–2027. Rada Ecofin stwierdziła, że budżet na 2021 r. powinien być realistyczny, zgodny z rzeczywistymi potrzebami, powinien zapewniać ostrożne budżetowanie i pozostawiać wystarczające marginesy w ramach pułapów WRF na wypadek nieprzewidzianych okoliczności. W związku z brexitem Rada Ecofin zwróciła się do KE o przedstawienie przejrzystych, wiarygodnych i dokładnych prognoz dotyczących wszystkich dochodów, w tym rocznej kwoty do zapłaty

¹⁹ Więcej na temat dokumentów w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2019 r.

²⁰ Więcej na temat komunikatu w [pkt 1.3](#).

przez Zjednoczone Królestwo w 2021 r. zgodnie z umową o wystąpieniu, co pozwoli państwom członkowskim na terminową ocenę ich przewidywanego wkładu do budżetu UE. Rada wezwała KE do przedstawienia projektu budżetu na 2021 r. w terminie umożliwiającym Radzie przeprowadzenie szczegółowej analizy technicznej.

▪ Ocena finansów publicznych w Rumunii

KE [przedstawiła](#) wyniki [sprawozdania](#) na temat przestrzegania przez Rumunię kryteriów deficytu i długu określonych w art. 126(3) TFUE. W świetle strategii fiskalnej na lata 2020–2022 deficyt budżetowy Rumunii przekroczy 3% PKB w latach 2019–2021. Zdaniem KE²¹ kryterium długu nie jest spełnione i uzasadnione jest wszczęcie procedury nadmiernego deficytu względem tego kraju.

3.4. Przyjęcie decyzji w sprawie rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach ze Zjednoczonym Królestwem

Rada do Spraw Ogólnych [przyjęła](#) 25 lutego br. decyzję w sprawie upoważnienia KE do rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach ze Zjednoczonym Królestwem. Rada [przyjęła](#) również mandat negocjacyjny, który w kompleksowy sposób odzwierciedla ustaloną w deklaracji politycznej dołączoną do umowy o wystąpieniu wizję przyszłych stosunków. Zakres mandatu obejmuje obszary takie jak: współpraca handlowa i gospodarcza, współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, bezpieczeństwo i obronność, polityka zagraniczna czy udział Zjednoczonego Królestwa w tematycznych programach unijnych. 27 lutego br. Kancelaria Premiera Wielkiej Brytanii również [opublikowała](#) dokument opisujący brytyjskie podejście do nadchodzących negocjacji. Umowa o przyszłych stosunkach powinna zostać wynegocjowana i sfinalizowana do końca okresu przejściowego, czyli do 31 grudnia 2020 r.

Rada do Spraw Ogólnych upoważniła 25 lutego br. KE do rozpoczęcia negocjacji umowy o przyszłych stosunkach między UE i Zjednoczonym Królestwem. Umowa powinna zostać sfinalizowana i ratyfikowana do końca okresu przejściowego, czyli do 31 grudnia 2020 r.

3.5. [Telekonferencja](#) ministrów gospodarki i finansów 23 marca

W trakcie telekonferencji ministrowie omówili elastyczność paktu stabilności i wzrostu, odnosząc się do komunikatu KE na temat gospodarczych aspektów obecnego kryzysu. We wspólnym [oświadczeniu](#) ministrowie finansów zgodzili się z podejściem zaprezentowanym przez KE, zakładającym, że zachodzą warunki pozwalające skorzystać z ogólnej klauzuli korekcyjnej przewidzianej w unijnych przepisach fiskalnych, tj. doszło do poważnego pogorszenia koniunktury w całej UE.

²¹ Więcej na ten temat w [pkt 1.10](#).

Rozmawiano także o wpływie pandemii COVID-19 na tzw. semestr europejski 2020, w tym harmonogram przedstawiania dokumentów dotyczących zarządzania gospodarczego w UE. KE i ministrowie postanowili przyjąć podejście elastyczne i pragmatyczne na kolejnych etapach tegorocznego semestru europejskiego.

4. Rada Europejska

4.1. Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej 20–21 lutego

Szefowie państw i rządów spotkali się w dniach 20–21 lutego 2020 r. w Brukseli z inicjatywy Charlesa Michela, przewodniczącego Rady Europejskiej. Głównym celem spotkania było osiągnięcie porozumienia w sprawie WRF na lata 2021–2027. Najważniejsze kwestie, które wymagały rozstrzygnięcia podczas dyskusji, to m.in.: ogólny rozmiar budżetu; wielkość środków przeznaczonych na poszczególne obszary polityki UE; sposób finansowania, w tym dochody (zasoby własne) i korekty, a także połączenie kwestii budżetowych z przestrzeganiem praworządności. Podstawą negocjacji był, [zaproponowany](#) przez Charlesa Michela, plan w wysokości 1095 mld euro (w środkach na zobowiązania) w ciągu siedmiu lat – co stanowi 1,074% DNB. Po dwóch rundach negocjacyjnych nie udało się wypracować wspólnego stanowiska. Charles Michel w swoim [wystąpieniu](#) po nadzwyczajnym szczycie stwierdził: „Wiemy, że budżet to bardzo trudny temat, że to bardzo trudne negocjacje – zwłaszcza po brexicie i z luką rządu od 60 do 75 mld euro”. Przewodniczący Rady Europejskiej skonsultuje się z przywódcami UE w sprawie dalszych kroków oraz kolejnego posiedzenia Rady.

4.2. [Wideokonferencja](#) członków Rady Europejskiej 17 marca

Wideokonferencja w całości była poświęcona walce z pandemią COVID-19. Skupiono się głównie na: i) ograniczeniu rozprzestrzeniania się wirusa przez wprowadzenie zakazu podróżowania do UE, ii) dostawach sprzętu medycznego, w szczególności masek i respiratorów, iii) wsparciu badań naukowych, w tym nad szczepionką, iv) zaradzeniu skutkom społeczno-gospodarczym, v) udzieleniu pomocy obywatelom, którzy przebywają w państwach trzecich.

Członkowie Rady Europejskiej zlecieli Eurogrupie niezwłoczne wypracowanie skoordynowanej reakcji na szybko zmieniające się okoliczności.

4.3. [Wideokonferencja](#) członków Rady Europejskiej 24 marca

Podczas wideokonferencji członkowie RE potwierdzili dalsze działania w walce z pandemią COVID-19 w pięciu obszarach, które ustalono w trakcie poprzednich rozmów liderów.

We wspólnym [oświadczeniu](#) po wideokonferencji unijni liderzy m.in. poparli działania podjęte przez EBC²². Podkreślono także konieczność dostosowania skoordynowanej reakcji politycznej do szybko zmieniającej się sytuacji. Liderzy docenili dotychczasowe działania podjęte przez KE²³ i Eurogrupę w związku z przeciwdziałaniem konsekwencjom pandemii COVID-19 dla gospodarki.

²² Więcej na temat działań EBC w związku z pandemią w [pkt 5.8](#) oraz w [pkt 5.10](#)

²³ Więcej na ten temat w komunikacie KE z 13 marca 2020 r. w [pkt 1.3](#).

Zobowiązano także Eurogrupę, by w ciągu dwóch tygodni przedstawiła stosowne propozycje konkretnych wzmocnionych działań w tym zakresie.

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Wyniki styczniowego badania akcji kredytowej banków strefy euro

EBC [opublikował](#) 21 stycznia 2020 r. wyniki styczniowego [badania](#) akcji kredytowej banków strefy euro, które dotyczą zmian w polityce kredytowej banków w czwartym kwartale 2019 r. oraz oczekiwań odnośnie do pierwszego kwartału 2020 r. Badanie, w którym uczestniczyły 144 banki, zostało przeprowadzone między 6 a 27 grudnia 2019 r.

W czwartym kwartale 2019 r. kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw oraz kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych pozostały niezmienione, co było zgodne z oczekiwaniami wyrażonymi przez banki w poprzedniej edycji badania. Po raz pierwszy od czwartego kwartału 2013 r. odnotowano spadek popytu na kredyty dla przedsiębiorstw, wynikający głównie ze spowolnienia aktywności gospodarczej trwającego od 2018 r.

Warunki udzielania kredytów konsumenckich i innych kredytów dla gospodarstw domowych zostały ponownie zaostrzone, pomimo oczekiwań, że utrzymają się na niezmienionym poziomie. W badaniu stwierdzono, że alternatywne źródła finansowania wciąż w niewielkim stopniu negatywnie oddziałują na zgłaszany przez przedsiębiorstwa popyt na kredyt bankowy. Tymczasem, w przeciwieństwie do popytu na kredyty dla przedsiębiorstw, popyt netto na kredyty konsumpcyjne i inne kredyty dla gospodarstw domowych nadal wzrastał w czwartym kwartale 2019 r.

Banki strefy euro oczekują, że w pierwszym kwartale 2020 r. warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw pozostaną na niezmienionym poziomie, podczas gdy warunki udzielenia kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych zostaną zaostrzone (3%). Banki oczekują również złagodzenia warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych i innych kredytów dla gospodarstw domowych (-6%).

5.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

W trakcie [posiedzenia](#) 23 stycznia br. Rada Prezesów EBC zdecydowała o pozostawieniu stóp procentowych na niezmienionym poziomie, tj. odpowiednio:

- 0,00% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,25% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,50% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Podczas posiedzenia 12 marca br. Rada Prezesów EBC postanowiła wprowadzić kompleksowy pakiet środków polityki pieniężnej. Pierwszym z nich jest [wprowadzenie](#) (przejściowo) dodatkowych dłuższych operacji refinansujących (*long term refinancing operations*, LTRO) z oprocentowaniem równym średniej stopie depozytowej, które mają zapewnić systemowi finansowemu pomocową płynność do czasu przeprowadzenia kolejnej operacji TLTRO III (*targeted long term refinancing operations III*), która zostanie wykonana w czerwcu 2020 r. (w dniu jej wykonania wszystkie

dotatkowe operacje LTRO osiągną okres zapadalności). Warunki operacji TLTRO III, które zostaną wykonane do czerwca 2021 r. zostaną poluzowane²⁴.

Rada Prezesów zdecydowała również o przeznaczeniu do końca roku dodatkowych 120 mld euro na zakupy w ramach prowadzonego przez EBC programu APP, na który od listopada zeszłego roku przeznaczano 20 mld euro miesięcznie. Program będzie nadal prowadzony „tak długo, jak długo będzie to konieczne do wzmocnienia łagodzącego oddziaływania podstawowych stóp procentowych EBC”. Program zostanie zakończony na krótko przed tym, jak Rada zdecyduje się na podniesienie stóp. Reinwestycje będą również prowadzone przez dłuższy czas po tym, jak EBC zacznie podnosić stopy procentowe i „tak długo, jak długo będzie to konieczne do utrzymania korzystnych warunków płynnościowych i zdecydowanie łagodnej polityki pieniężnej”.

W kwestii wysokości stóp procentowych Rada Prezesów EBC zdecydowała o pozostawieniu ich na niezmiennym poziomie.

Podczas konferencji prasowej prezes EBC Christine Lagarde zaznaczyła, że Rada Prezesów oczekuje, iż podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną na obecnym lub niższym poziomie do momentu, kiedy perspektywy inflacji w horyzoncie czasowym projekcji będą zdecydowanie zbliżyły się do poziomu wystarczająco bliskiego, ale nieprzekraczającego 2% oraz do czasu stwierdzenia, że to zbliżenie jest odzwierciedlone w dynamice inflacji bazowej.

5.3. Przegląd strategii polityki pieniężnej

EBC 23 stycznia br. ogłosił rozpoczęcie przeglądu swojej strategii polityki pieniężnej, przyjętej w 1998 r. oraz doprecyzowanej w 2003 r. Przegląd obejmie m.in.: ilościowe określenie stabilności cen, wraz z metodami i narzędziami do jej osiągnięcia; rewizję zestawu narzędzi polityki pieniężnej; analizę ekonomiczną i analizę monetarną oraz sposoby komunikacji. Zbadane zostanie także znaczenie dla mandatu EBC zagadnień takich jak: stabilność finansowa, zatrudnienie oraz równowaga środowiska naturalnego.

Przyczyną podjęcia przez Radę Prezesów decyzji o przeprowadzeniu przeglądu była zmiana otoczenia, w którym prowadzona jest polityka pieniężna (w tym dynamiki inflacji). Pod uwagę wzięto również konieczność uwzględnienia zagrożeń dla równowagi środowiska naturalnego, szybki postęp cyfryzacji, globalizację i ewolucję struktur finansowych. EBC zamierza przeprowadzić przegląd strategii do końca 2020 r.

5.4. Publiczne konsultacje w sprawie aktualizacji rozporządzenia dotyczącego statystyki bilansowej monetarnych instytucji finansowych

EBC rozpoczął 10 lutego br. publiczne konsultacje w sprawie projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie dotyczące statystyki bilansowej monetarnych instytucji finansowych (*monetary financial institutions, MFI*). Celem przekazywania przez MFI danych jest dostarczenie decyden-
tom kompleksowego i aktualnego obrazu rozwoju sytuacji monetarnej w strefie euro. Nowy projekt zawiera dodatkowe wymogi statystyczne dla celów analizy zmian monetarnych

²⁴ Więcej na ten temat w [pkt 5.8](#).

i kredytowych, doprecyzowanie niektórych wymogów oraz wyłączenia w zakresie definicji i raportowania. Termin konsultacji został wyznaczony na 13 marca br. Zostaną one upublicznione i wzięte pod uwagę przy finalizacji projektu rozporządzenia.

5.5. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych

EBC [opublikował](#) 12 lutego br. skonsolidowane dane dotyczące sektora bankowego (*consolidated banking data*, CBD) za okres kończący się 30 września 2019 r. Najnowsze CBD odnoszą się do 380 grup bankowych oraz 2777 instytucji kredytowych (w tym oddziałów i filii zarządzanych przez podmioty zagraniczne), co odzwierciedla niemal 100% bilansu sektora bankowego UE. Dane zawierają wiele wskaźników opisujących rentowność i efektywność, bilans, obciążenie aktywów, płynność, zmiany w zakresie NPLs, adekwatność kapitałową i wypłacalność. Zgodnie z opublikowanymi danymi całkowita wartość aktywów zarządzanych przez te instytucje wzrosła o 6,2% z 33,2 bln euro do 35,3 bln w ujęciu rok do roku. Wskaźnik NPLs w ujęciu rocznym spadł o 0,5 pkt proc., do poziomu 2,9%.

5.6. Konsultacje w sprawie przeglądu strategii polityki pieniężnej EBC

W ramach prowadzonego od stycznia br. przeglądu strategii polityki pieniężnej²⁵, EBC [ogłosił](#) 24 lutego br. otwarcie cyklu spotkań nastawionych na wysłuchanie społeczeństwa. EBC zwraca się do obywateli oraz organizacji obywatelskich działających na terenie strefy euro o zgłaszanie uwag i sugestii dotyczących sposobu prowadzenia przez EBC polityki pieniężnej. W ramach cyklu EBC i krajowe banki centralne Eurosystemu przeprowadzą serię spotkań z przedstawicielami organizacji, środowiska akademickiego lub uczestnikami sektora finansowego.

5.7. Raport poświęcony integracji finansowej i strukturze systemu finansowego w strefie euro

EBC opublikował 2 marca br. [raport](#) pt. *Financial Integration and Structure in the Euro Area*. W raporcie wskazano, że na koniec 2019 r. aktywa sektora finansowego w relacji do nominalnego PKB w państwach strefy euro przekroczyły poziom 700%. W latach 1999–2019 nastąpiło zmniejszenie udziału sektora bankowego w aktywach systemu finansowego z około 60% w 1999 r. do ok. 35% w 2019 r.

Wśród niebankowych instytucji finansowych strefy euro najszybciej rozwijał się sektor funduszy inwestycyjnych i emerytalnych. Aktywa funduszy inwestycyjnych w strefie euro w latach 2016–2019 wzrosły o około 1,1 bln euro i na koniec II kwartału 2019 r. osiągnęły poziom blisko 14 bln euro. Aktywa ogółem towarzystw ubezpieczeniowych strefy euro były skoncentrowane w niewielkiej liczbie krajów (Francja, Niemcy, Włochy i Holandia).

Systematycznie wzrasta znaczenie i udział tzw. pozostałych instytucji finansowych. Jest to kategoria bardzo szeroka, obejmująca pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze

²⁵ Więcej na ten temat w [pkt 5.3](#).

instytucje finansowe oraz instytucje finansowe typu *captive* i udzielające pożyczek. Istniejące dane statystyczne nie pozwalają na wydzielenie dokładnych składowych tego sektora. Na koniec 2019 r. aktywa tych instytucji stanowiły blisko 60% aktywów systemu finansowego strefy euro.

W raporcie uznano, że poziom integracji finansowej strefy euro jest niski, co wynika przede wszystkim z niedokończonego procesu tworzenia unii bankowej i opóźnień w realizacji unii rynków kapitałowych.

Raport zawiera również trzy artykuły poświęcone: 1) konsekwencjom brexitu dla systemu finansowego EU i strefy euro, 2) wpływu potencjalnego, wspólnego bezpiecznego instrumentu dłużnego na funkcjonowanie unii bankowej i unii rynków kapitałowych oraz 3) preferencjom inwestycyjnym funduszy inwestycyjnych w strefie euro, ze szczególnym uwzględnieniem skłonności do inwestowania w aktywa z własnego kraju (*home bias*). Ponadto w dokumencie znalazła się szersza analiza zagadnień odnoszących się do: unii rynków kapitałowych, transgranicznych fuzji i przejęć w sektorze bankowym w strefie euro, roli rynków akcji w procesie przechodzenia do gospodarek zrównoważonych, a także rozwoju branży fintech.

5.8. Poluzowanie warunków TLTRO III

W związku z wprowadzaniem przez EBC środków wspierających akcję kredytową banków skierowaną do podmiotów najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19, w szczególności do małych i średnich przedsiębiorstw, 12 marca br. [zdecydowano](#) o poluzowaniu warunków trzeciej serii ukierunkowanych operacji refinansujących. Od 24 czerwca 2020 r. do 23 czerwca 2021 r. oprocentowanie TLTRO III będzie o 25 pkt bazowych niższe od średniej stopy podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu i może zostać obniżone jeszcze bardziej – do wysokości o 25 pkt bazowych poniżej stopy depozytowej, a w każdym razie nie wyższe niż -0,75%. Dodatkowo podniesiona została kwota, jaką kontrahenci będą mogli pożyczać w ramach TLTRO III, do 50% salda kwalifikowanych kredytów na 28 lutego 2019 r. (z dotychczasowej wysokości 30%). Na wszystkie przyszłe operacje zniesiono również limit procentowy wartości pożyczek kwalifikowalnych (do tej pory wartość ta wynosiła 10%). Próg wydajności udzielania pożyczek (*lending performance*) kwalifikujący do minimalnej stopy procentowej w ramach operacji TLTRO III został obniżony z 2,5% do 0. Możliwość wcześniejszej spłaty, począwszy od września 2021 r., będzie dostępna po upływie roku (a nie jak dotychczas – dwóch lat). Zmiany w warunkach TLTRO III obowiązują od operacji, która rozpoczęła się 19 marca 2020 r.

5.9. Skoordynowana akcja banków centralnych w celu zwiększenia zasilania w płynność w dolarach amerykańskich

Dnia 15 marca br. EBC [ogłosił](#) skoordynowaną akcję banków centralnych, w tym Wielkiej Brytanii, Japonii, Kanady, Szwajcarii, EBC oraz Rezerwy Federalnej. Działanie to ma zwiększyć dostarczanie płynności w ramach linii swapowej w dolarach amerykańskich. Banki zdecydowały się na obniżenie wyceny dolarowego swapu płynności o 25 pkt bazowych, a więc nowa stopa na dolarowe swapy jest równa stopie *Overnight Index Swap* powiększonej o 0,25 pkt bazowych. Początkowo, zaczynając od 16 marca, banki zdecydowały się na oferowanie swapów

z 84-dniowym okresem zapadalności co tydzień, jako instrumentu dodatkowego do oferowanych przez nie swapów z tygodniowym okresem zapadalności. Dnia 20 marca br. EBC [poinformował](#), że od 23 marca br. w ramach akcji banki zdecydowały się dodatkowo na zwiększenie częstotliwości oferowania 7-dniowych operacji do trybu codziennego. Operacje prowadzone w ramach zwiększonej częstotliwości będą kontynuowane przynajmniej do końca kwietnia. Nowe ustalenia będą jednak obowiązywały tak długo, jak długo będą stanowiły odpowiednie wsparcie dla sprawnego funkcjonowania rynków finansowania dolarowego.

5.10. Nadzwyczajny program skupu aktywów w związku z pandemią COVID-19

W dniu 18 marca 2020 r. EBC [ogłosił](#) wprowadzenie nadzwyczajnego programu skupu aktywów w związku z pandemią COVID-19 (*Pandemic Emergency Purchase Programme*, PEPP). EBC przeznaczy 750 mld euro na skup aktywów w ramach nowego, doraźnego programu awaryjnego, który ma na celu przeciwdziałanie poważnemu ryzyku, jakie dla mechanizmu transmisji polityki pieniężnej i perspektyw gospodarczych strefy euro stanowią skutki pandemii COVID-19. W ramach PEPP będą skupowane wszystkie kategorie aktywów, które podlegają skupowi w ramach prowadzonego przez EBC od połowy 2014 r. (z kilkumiesięczną przerwą) APP. Będą to więc aktywa zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego. Do programu włączone zostaną również papiery wartościowe emitowane przez rząd Grecji.

EBC przeznaczy 750 mld euro na skup aktywów w ramach nowego, doraźnego programu awaryjnego, który ma na celu przeciwdziałanie poważnemu ryzyku, jakie dla mechanizmu transmisji polityki pieniężnej i perspektyw gospodarczych strefy euro stanowią skutki pandemii COVID-19.

Aby zakres aktywów kwalifikujących się do programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw obejmował papiery wartościowe emitowane przez niefinansowe podmioty gospodarcze, jako kwalifikowalne uznano wszystkie komercyjne papiery przedsiębiorstw o odpowiedniej jakości kredytowej. EBC zdecydował się również na złagodzenie wymogów w zakresie zabezpieczeń. W szczególności poszerzył zakres zasad dotyczących dodatkowych należności kredytowych tak, aby obejmowały one finansowanie sektora korporacyjnego.^z

Program będzie prowadzony do momentu, kiedy EBC uzna, że faza kryzysu spowodowanego przez COVID-19 się skończyła, jednak nie zrobi tego wcześniej niż przed końcem 2020 r.

5.11. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w styczniu, lutym i marcu br. następujące [opinie](#):

- do projektu regulacji niemieckiej dot. środków ograniczających ryzyko makroostrożnościowe związane z kredytami na nieruchomości mieszkalne (CON/2020/1),
- do projektu estońskiej ustawy o obronie narodowej (CON/2020/2),
- do projektu niemieckiej regulacji w sprawie działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych (CON/2020/3),
- do projektu regulacji łotewskiej dotyczącej prawa syndyków masy upadłościowej i likwidatorów instytucji kredytowych do przechowywania środków na rachunku w banku centralnym Łotwy (CON/2020/4),
- do projektu regulacji bułgarskiej w sprawie uprawnień do nakładania sankcji przez bank centralny Bułgarii w ramach bliskiej współpracy oraz oficjalnego kursu wymiany lewa bułgarskiego (CON/2020/5),
- do projektowanych zmian do regulacji holenderskich w sprawie zmian zasad zarządzania De Nederlandsche Bank i formalnego ustanowienia komitetu stabilności finansowej (CON/2020/6),
- do projektu regulacji estońskiej w sprawie organu nadzorczego Eesti Pank (CON/2020/7),
- do projektowanych zmian do ustawy o banku centralnym Chorwacji oraz o instytucjach kredytowych w sprawie banku centralnego Chorwacji (CON/2020/8),
- do projektowanej dyrektywy banku centralnego Cypru w sprawie nadzoru nad systemami płatności i podmiotami prowadzącymi systemy płatności (CON/2020/9),
- do projektowanych zmian do ustawy o banku centralnym Chorwacji oraz o instytucjach kredytowych w sprawie bliskiej współpracy pomiędzy EBC a bankiem centralnym Chorwacji w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego oraz mandatu i narzędzi makroostrożnościowych banku centralnego Chorwacji (CON/2020/10),
- do projektowanej zmiany ustawy o banku centralnym Litwy w sprawie udzielania awaryjnego wsparcia płynnościowego (ELA) (CON/2020/11).

6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

6.1. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego

W opublikowanym 7 stycznia 2020 r. [komunikacie prasowym](#) przedstawiono informacje o przebiegu posiedzenia Rady Generalnej ESRB z dnia 19 grudnia 2019 r. W trakcie dyskusji na posiedzeniu wskazano, że zwiększona niepewność związana z czynnikami geopolitycznymi, zwłaszcza w kontekście międzynarodowych sporów handlowych, doprowadziła do pogorszenia perspektyw światowego wzrostu gospodarczego w średnim okresie. W tych uwarunkowaniach głównymi czynnikami ryzyka dla stabilności finansowej w UE są w dalszym ciągu: zmiana wyceny premii za ryzyko na globalnych rynkach finansowych, wysoki poziom zadłużenia oraz zagrożenia dotyczące niektórych pozycji w bilansach instytucji finansowych. Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego może przyczynić się do dalszego zwiększenia zagrożeń dla instytucji finansowych w UE, jak również być wyzwaniem, jeśli chodzi o zdolność sektora publicznego i prywatnego do obsługi zadłużenia.

Ponadto Rada Generalna zwróciła uwagę na ryzyko dla stabilności finansowej, które może wynikać ze zmian klimatu i zakłóceń w funkcjonowaniu krytycznej infrastruktury finansowej. Rada Generalna poinformowała także o pracy nad raportem, w którym ESRB wskazuje na ryzyko cybernetyczne jako źródło ryzyka systemowego w systemie finansowym. Raport zostanie zaprezentowany w najbliższych miesiącach.

ESRB omówiła czynniki ryzyka dla systemu finansowego w UE. Wskazała m.in., że zwiększona niepewność związana z czynnikami geopolitycznymi, dotyczącymi zwłaszcza międzynarodowych sporów handlowych, doprowadziła do pogorszenia perspektyw światowego wzrostu gospodarczego w średnim okresie. Przedmiotem dyskusji były także: ryzyko cybernetyczne jako źródło ryzyka systemowego, wpływ globalnego cyklu finansowego na kraje UE, ramy makroostrożnościowe dla sektora ubezpieczeń oraz kwestia skutków wyceniania instrumentów finansowych według wartości godziwej dla stabilności finansowej.

ESRB opublikowała również kolejną, trzydziestą, edycję [risk dashboard](#), która zawiera zestawienie wskaźników ilościowych i jakościowych przedstawiających sytuację w systemie finansowym UE.

Rada Generalna zasygnalizowała kontynuację prac w zakresie wpływu niskich stóp procentowych na stabilność finansową. Ich wynikiem będzie aktualizacja [raportu](#) opublikowanego w 2016 r.²⁶ na temat wpływu niskich stóp procentowych i zmian strukturalnych w systemie finansowym UE na politykę makroostrożnościową.

²⁶ Więcej na temat tego raportu w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2016 r.

Rada Generalna omawiała również wpływ globalnego cyklu finansowego na kraje UE, ryzyko związane z integracją finansową krajów UE oraz rolę polityki makroostrożnościowej, która może skutecznie chronić krajowe systemy finansowe przed zagrożeniami zewnętrznymi. Jednocześnie – zgodnie z wymogami art. 138 dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (CRD IV) – ESRB stale monitoruje rozwój i zmiany sytuacji w krajach trzecich, aby uchwycić te, które mogą mieć wpływ na system bankowy UE.

W kontekście przeglądu Dyrektywy w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)²⁷. Rada Generalna dyskutowała o stworzeniu ram makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń. W szczególności ramy te mogą obejmować narzędzia dotyczące wypłacalności, płynności oraz spójnych rozwiązań w zakresie działalności quasi-bankowej prowadzonej przez instytucje ubezpieczeniowe. Propozycje ESRB dotyczące tych narzędzi zostaną przedstawione w raporcie, który będzie opublikowany w najbliższym czasie, oraz w odpowiedzi ESRB na konsultacje Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA) dotyczące przeglądu wyżej wymienionej dyrektywy²⁸.

Przedmiotem dyskusji posiedzenia Rady Generalnej była także kwestia skutków wyceny instrumentów finansowych według wartości godziwej dla stabilności finansowej, w szczególności tych przypisanych do poziomów 2. i 3. zgodnie z hierarchią wartości godziwej z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 13 (MSSF)²⁹. ESRB pracuje nad raportem omawiającym tę kwestię, który zostanie opublikowany w pierwszym kwartale 2020 r.

²⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

²⁸ Więcej na temat odpowiedzi ESRB dla EIOPA w pkt 6.3.

²⁹ Wartość godziwa jest definiowana jako cena, którą instytucja otrzymałaby za sprzedane aktywa lub zapłaciła za transfer zobowiązania w przypadku zwykłej transakcji pomiędzy uczestnikami rynku w dniu dokonania wyceny. W MSSF 13 wprowadzono trzypoziomą hierarchię wartości godziwej: poziom 1. – aktywa i pasywa, które są przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach (odbywają się na nich transakcje z odpowiednimi częstotliwościami i wolumenami do ciągłego wyznaczania ich kwotowań); poziom 2. – instrumenty, które nie są przedmiotem handlu na aktywnym rynku lub do których podobne instrumenty są przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, lub do wyceny których są stosowane zmienne obserwowalne na rynku (np. stopy procentowe) lub zmienne wyprowadzone ze zmiennych rynkowych; poziom 3. – instrumenty, do wyceny których stosuje się zmienne nieobserwowalne na rynku.

6.2. Raport na temat wpływu stosowania depozytów zabezpieczających oraz wskaźników korygujących wartość zabezpieczenia na ryzyko systemowe

ESRB opublikowała 9 stycznia br. [raport](#) dotyczący oceny wpływu stosowania na rynkach finansowych depozytów zabezpieczających (*margins*) oraz wskaźników korygujących wartość zabezpieczenia (*haircuts*) na ryzyko systemowe.

W raporcie przedstawiono charakterystykę najważniejszych segmentów rynku finansowego UE, na których są stosowane *margins* i *haircuts*, tj. rynku instrumentów pochodnych oraz rynku transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych. Opisano również stosowane przez uczestników rynku praktyki związane z przyjmowaniem i przekazywaniem depozytów zabezpieczających oraz wyznaczaniem wskaźników korygujących wartość składanych zabezpieczeń. Praktyki pogrupowano w zależności od: segmentu rynku (rynek regulowany, nieregulowany), sposobu rozliczania transakcji (centralnie, bilateralnie), rodzaju kontrahenta (duży bank inwestycyjny, mały bank, niebankowa instytucja finansowa, instytucja niefinansowa), celu zawarcia transakcji (pozyskanie papierów wartościowych lub środków pieniężnych). Zaproponowano także listę potencjalnych instrumentów, które mogłyby być wykorzystywane do ograniczania procykliczności wynikającej z praktyk związanych ze stosowaniem *margins* i *haircuts*.

Ponadto w raporcie zamieszczony został model koncepcyjny opisujący warunki i procesy przyczyniające się do tego, że praktyki rynkowe związane z ustanawianiem depozytów zabezpieczających i wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń mogą nasilać zjawiska cykliczne w systemie finansowym.

6.3. Opinia dotycząca przeglądu dyrektywy Wyłacalność II

ESRB opublikowała 17 stycznia br. [odpowiedź](#) na dokument konsultacyjny EIOPA dotyczący przeglądu dyrektywy Wyłacalność II. ESRB podkreśla potrzebę uzupełnienia zapisów tej dyrektywy i formułuje wnioski w trzech najistotniejszych obszarach:

- W dyrektywie Wyłacalność II w większym stopniu powinny być odzwierciedlone kwestie związane z polityką makroostrożnościową, tak aby ograniczać ryzyko procykliczności. ESRB proponuje wprowadzenie m.in. narzędzi dotyczących wyłacalności i norm płynności, co zwiększyłoby odporność zakładów ubezpieczeń na szoki. Ponadto w celu uniknięcia migracji ryzyka między sektorami systemu finansowego, ESRB sugeruje uspojnienie instrumentów i wymogów makroostrożnościowych w sektorze ubezpieczeń i bankowym dla działalności quasi-bankowej, która jest wykonywana przez ubezpieczycieli.
- Zdaniem ESRB niezbędne jest ustanowienie zharmonizowanych ram prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dla zakładów ubezpieczeń i reasekuracji w UE. Przyczyniłoby się to do większej ochrony ubezpieczonych, a także do utrzymania stabilności finansowej w przypadku upadłości zakładu ubezpieczeń.
- Istnieje potrzeba odpowiedniego uwzględnienia w dyrektywie Wyłacalność II różnych rodzajów ryzyka – w szczególności ryzyka związanego ze strukturą terminową stóp procentowych oraz rynkiem nieruchomości.

Uzupełnieniem odpowiedzi do EIOPA będzie raport ESRB dotyczący propozycji narzędzi makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń, który zostanie opublikowany w późniejszym terminie.

6.4. Raport o międzynarodowym wymiarze polityki makroostrożnościowej

ESRB opublikowała 11 lutego br. [raport](#) analizujący kanały przenoszenia ryzyka systemowego pojawiającego się poza granicami UE na europejski system finansowy. W raporcie podkreślono, że ze względu na wzrost integracji finansowej na świecie globalny cykl finansowy (obejmujący zarówno cykle na rynkach aktywów, jak i cykl kredytowy) bardzo istotnie oddziałuje na cykle w poszczególnych krajach UE. Powoduje to narastanie ryzyka systemowego i zwiększa narażenie gospodarek tych krajów na zaburzenia zewnętrzne (pochodzące głównie z USA, Chin, Japonii, Wielkiej Brytanii). Banki prowadzące znaczną działalność w skali globalnej są źródłem i przekazywaniem szoków (np. płynnościowych) na międzynarodowych rynkach finansowych. Dodatkowo siłę przenoszenia szoków wzmacnia rosnąca rola i stopień wzajemnych powiązań w sektorze niebankowych instytucji finansowych.

ESRB przeanalizowała rolę negatywnych transgranicznych efektów zewnętrznych stosowania narzędzi makroostrożnościowych na poziomie krajowym oraz wpływ globalnego cyklu finansowego na stabilność krajów UE. Wskazano na istotną wrażliwość gospodarek krajów UE na szoki zewnętrzne, które mogą być przenoszone przez banki działające w skali globalnej. W celu ograniczenia ryzyka systemowego wskazane jest stosowanie narzędzi makroostrożnościowych na poziomie krajowym i współpraca ponadnarodowa w tym zakresie.

W raporcie wskazano również działania makroostrożnościowe, które można podjąć w celu ograniczenia wpływu szoków zewnętrznych. Obejmują one zintensyfikowanie monitorowania ryzyka systemowego w gospodarkach istotnych krajów trzecich i w globalnych bankach oraz stosowanie krajowych narzędzi makroostrożnościowych. Zaostrzenie tych narzędzi powinno skutkować wzmocnieniem odporności krajowych gospodarek na szoki wynikające ze zmian faz zarówno krajowego, jak i globalnego cyklu finansowego. Ponadto zasadna jest współpraca ponadnarodowa w celu ograniczenia negatywnych transgranicznych skutków stosowania narzędzi makroostrożnościowych na poziomie krajowym i zwiększenia skuteczności tych narzędzi.

6.5. Raport w sprawie zagrożeń cybernetycznych

ESRB opublikowała 19 lutego br. [raport](#) przedstawiający analizę potencjalnego wpływu ryzyka cybernetycznego³⁰ na stabilność finansową i gospodarkę realną w UE. ESRB w raporcie zidentyfikowała ryzyko cybernetyczne jako źródło ryzyka systemowego dla systemu finansowego, które może mieć istotny negatywny wpływ na gospodarkę realną. Podatność na zagrożenia cybernetyczne jest pogłębianą przez wysoki poziom wzajemnych powiązań między instytucjami finansowymi, rynkami i infrastrukturą rynków finansowych, a zwłaszcza zależności ich systemów informatycznych.

ESRB na podstawie analizy badań prowadzonych przez gremia międzynarodowe i akademickie, a także przeprowadzonej wśród instytucji finansowych ankiety opracowała model koncepcyjny służący do oceny sposobu, w jaki ryzyko cybernetyczne może stać się źródłem ryzyka systemowego w systemie finansowym. W modelu tym identyfikuje się kontekst, czyli sytuację, w jakiej dochodzi do incydentu w cyberprzestrzeni, przeprowadza ocenę natychmiastowych skutków materializacji ryzyka dla instytucji oraz analizuje się przenoszenie szoku w ramach systemu finansowego na inne podmioty. Oceniana jest także zdolność systemu finansowego do absorpcji szoku, który stał się zdarzeniem systemowym. Zadaniem modelu jest identyfikacja sytuacji, w której jednostkowy incydent cybernetyczny może stać się zagrożeniem systemowym. ESRB będzie kontynuować analizy w zakresie czynników ograniczających ryzyko cybernetyczne.

6.6. Kwestie makroostrożnościowe związane z wyceną niektórych instrumentów finansowych według wartości godziwej

W opublikowanym 25 lutego br. [raporcie](#) ESRB przedstawiła skutki dla stabilności finansowej stosowania wyceny według wartości godziwej w odniesieniu do znajdujących się w bilansach banków instrumentów finansowych przypisanych zgodnie z metodyką MSSF do poziomu 2. i poziomu 3³¹. Ocenę przeprowadzono z wykorzystaniem wniosków z literatury, danych nadzorczych

³⁰ ESRB zdefiniowała ryzyko cybernetyczne jako prawdopodobieństwo wystąpienia: i) zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu systemu informatycznego lub informacji przechowywanych, przetwarzanych bądź przesyłanych przez system informatyczny, albo ii) naruszającego zasady bezpieczeństwa lub zasady dopuszczalnego użytkowania, niezależnie od tego czy zdarzenie jest wynikiem umyślnego działania, czy też nie.

³¹ Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej muszą być klasyfikowane według trzystopniowej hierarchii, w zależności od rodzaju danych wykorzystywanych przy wycenie: poziom 1. – ceny notowane na aktywnych rynkach dla identycznych aktywów i zobowiązań (dane wejściowe do wyceny są łatwo dostępne na rynku i zazwyczaj można je uzyskać z wielu źródeł); poziom 2. – wartość godziwa jest wyznaczana z wykorzystaniem obserwowanych danych rynkowych (wszystkie istotne dane wejściowe są możliwe do zaobserwowania na rynku albo bezpośrednio albo pośrednio, zasadniczo przez cały okres życia instrumentu finansowego); poziom 3. – wartość godziwa jest wyznaczana z wykorzystaniem danych, które nie są możliwe do zaobserwowania na rynku.

udostępnianych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) oraz sprawozdań finansowych niektórych banków. Wartość aktywów wycenianych według wartości godziwej na koniec grudnia 2018 r. stanowiła około 25% aktywów sektora bankowego UE, z czego 33% stanowiły aktywa poziomu 1., 63% – aktywa poziomu 2., zaś 4% – aktywa poziomu 3. Dwie trzecie aktywów wycenianych według wartości godziwej jest w posiadaniu głównie banków z Wielkiej Brytanii, Francji i Niemiec.

W raporcie wskazano trzy potencjalne obszary, w których instrumenty wyceniane według wartości godziwej mogą wpłynąć na stabilność finansową i ocenę wypłacalności banków. Po pierwsze, korekta ewentualnej błędnej wyceny instrumentów może spowodować istotną stratę banków. Ma to szczególne znaczenie dla instrumentów przypisanych do poziomów 2. i 3. z racji wykorzystywanych przy ich wycenie założeń. Po drugie, w okresach napięć na rynku instrumenty te mogą stać się mniej płynne lub niepłynne, przez co ich wycena może nie odzwierciedlać ceny, za którą mogą być sprzedane. Po trzecie, klasyfikacja instrumentów finansowych zgodnie z regulacjami dotyczącymi wymogów kapitałowych nie różnicuje ich zgodnie z hierarchią MSSF.

W związku z powyższym w raporcie sugeruje się zwiększenie zakresu obowiązkowych ujawnień dotyczących sposobów wyceny instrumentów przypisanych do poziomów 2. i 3., wzmocnienie mandatów nadzorców w celu zapewnienia podobnej wyceny takich samych instrumentów pomiędzy instytucjami oraz pełniejszej oceny stosowanych sposobów wyceny ostrożnościowej – w tym także uwzględnienie wpływu warunków makroekonomicznych na otrzymywaną wycenę. Ponadto wdrożenie do europejskiego porządku prawnego opublikowanego przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego przeglądu księgi handlowej powinno pomóc w lepszej ocenie ryzyka rynkowego.

6.7. Raport na temat narzędzi makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń

ESRB opublikowała 26 lutego br. [raport](#) na temat narzędzi makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń. W raporcie zidentyfikowano dwa kluczowe rodzaje ryzyka systemowego: bezpośredniego i pośredniego zarażania oraz systematycznego wycofywania usług ubezpieczeniowych. W celu przeciwdziałania tym rodzajom ryzyka przedstawiono trzy typy narzędzi makroostrożnościowych dotyczących: i) wypłacalności, których symetryczne dostosowanie ma na celu ograniczenie procykliczności; ii) płynności – mających na celu zaspokojenie potrzeb płynnościowych (po stronie aktywów i po stronie pasywów), a także iii) spójnych wymogów dla działalności quasi-bankowej instytucji ubezpieczeniowych.

W przypadku narzędzi dotyczących wypłacalności zaproponowano modyfikację mechanizmu przeciwdziałania unikaniu gwałtownej wyprzedazy aktywów (*fire sales*) istniejącego w dyrektywie Wypłacalność II. Modyfikacja polega na tym, aby mechanizm zachęcał do unikania narastania ekspozycji ryzykownych w czasie dobrej koniunktury na rynkach finansowych poprzez wprowadzenie zachęt do antycyklicznych zachowań (tj. transformację tzw. korekty z tytułu zmienności – *volatility adjustment*).

Kolejnym narzędziem są wymogi płynnościowe dla zakładów ubezpieczeń. Dotyczą one zarówno konieczności uzupełniania depozytów zabezpieczających wynikających z otwartych pozycji w instrumentach pochodnych (ryzyko po stronie aktywów), jak i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (ryzyko po stronie pasywnej bilansu). W raporcie sugeruje się stworzenie wskaźników płynności, za pomocą których będzie oceniane ryzyko w tych obszarach, m.in. relację aktywów o najwyższym stopniu płynności i wartości wykupów.

Ostatni aspekt dotyczy spójnego traktowania ryzyka wynikającego z quasi-bankowej działalności instytucji ubezpieczeniowych (np. udzielania kredytów hipotecznych gospodarstwom domowym), w celu uniknięcia migracji ryzyka między poszczególnymi sektorami finansowymi. Postuluje się stosowanie instrumentów ograniczających nadmierny wzrost akcji kredytowej, takich jak instrumenty związane z wartością nieruchomości (wskaźnik wartości kredytu do wartości zabezpieczenia (*loan-to-value*, LTV) oraz związane ze zdolnością do spłaty zadłużenia (współczynnik wysokości kredytu do dochodu (*loan-to-income*, LTI), współczynnik kosztów obsługi zadłużenia do dochodu (*debt-service-to-income*, DSTI), maksymalne okresy spłaty pożyczki). Dodatkowo proponuje się zwiększenie wymogów w zakresie ujawniania przez instytucje ubezpieczeniowe informacji związanych z posiadanymi portfelami kredytów hipotecznych.

6.8. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze holenderskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych

ESRB opublikowała 11 marca br. [opinię](#) oraz będący jej uzupełnieniem [raport](#) w sprawie planów wprowadzenia przez Bank Holandii minimalnej wagi ryzyka dla kredytów hipotecznych, w trybie przewidzianym w art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRR). Rozporządzenie to nakłada na ESRB i EBA) obowiązek przedstawienia opinii w ciągu miesiąca od dnia otrzymania powiadomienia³².

Bank Holandii planuje³³ wprowadzić minimalne wagi ryzyka dla kredytów detalicznych zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkaniowej położonej w Holandii uzależnione od wysokości współczynnika wartości kredytu do wartości zabezpieczenia (*loan-to-value*, LTV). W przypadku kredytów z LTV całkowitym powyżej 55%, dla wydzielonej części kredytu z LTV do 55% zastosowana zostanie waga ryzyka w wysokości 12%, natomiast na część kredytu powyżej tego progu – 45%. Dla kredytów z LTV nieprzekraczającym 55% minimalna waga ryzyka będzie stała i będzie wynosić 12%. Wymóg dotyczyć będzie banków stosujących do obliczania wymogów kapitałowych metody wewnętrznych ratingów.

³² EBA opublikował swoją opinię 10 lutego br. Więcej na ten temat w [pkt 7.3](#).

³³ Pierwotnie nowe wymogi miały zostać wprowadzone od września br. 17 marca Bank Holandii opublikował jednak informację, że w związku z pandemią COVID-19 ich wdrożenie zostaje przesunięte.

ESRB uznała działania proponowane przez władze krajowe za właściwe, skuteczne i proporcjonalne. W ocenie ESRB nie powinny one mieć nadmiernie negatywnego wpływu na systemy finansowe innych państw członkowskich, UE jako całości, ani na rynek wewnętrzny UE.

7. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

7.1. Dokument konsultacyjny w sprawie zmian w przyszłych edycjach testów warunków skrajnych

EBA [opublikował](#) 22 stycznia 2020 r. dokument konsultacyjny w sprawie zmian, które mogłyby zostać wprowadzone w przyszłych edycjach testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Przedstawione w dokumencie propozycje uwzględniają zalecenia sformułowane przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w opublikowanym w lipcu 2019 r. raporcie, dotyczącym ogólnounijnych testów warunków skrajnych sektora bankowego.³⁴

Jedną z przedstawionych w dokumencie propozycji jest jednoznaczne wskazanie przeznaczenia testów – miałyby być przede wszystkim badaniem mikroostrościowym, którego celem byłaby ocena adekwatności kapitałowej banków i identyfikacja obszarów ryzyka w poszczególnych instytucjach. Wyniki testów będą mogły być wykorzystywane do oceny ryzyka systemowego i efektów drugiej rundy, natomiast kwestie makroostrościowe nie byłyby głównym celem badania. W dokumencie proponuje się także zmiany w sposobie przeprowadzania analiz. Wprowadzona miałaby być ocena dwutorowa, czyli składająca się z: i) części bankowej – dokonywanej przez poszczególne banki (rola organów nadzoru ograniczałaby się do sprawdzania poprawności danych wyjściowych) oraz ii) części nadzorczej – przeprowadzanej przez organy nadzoru na podstawie danych otrzymanych od banków. Pozostałe zaprezentowane w dokumencie kwestie dotyczą m.in.: metodyki przeprowadzania oceny dwutorowej, metod ujednolicania uzyskanych wyników, zasad publicznego ich komunikowania, a także zmian w procesie opracowywania scenariuszy szokowych.

Konsultacje potrwać do końca kwietnia br. Ostateczna decyzja EBA w sprawie wprowadzanych zmian ma zostać opublikowana w październiku br. Nowa metodyka zostanie zastosowana najwcześniej w 2022 r.

7.2. Rozpoczęcie testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE

EBA 31 stycznia br. oficjalnie [ogłosił](#) rozpoczęcie ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego³⁵ oraz opublikował końcową wersję metodyki i scenariusze (bazowy i szokowy) przeprowadzenia testów. Celem badania jest ocena odporności banków w UE na

³⁴ Więcej na temat raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2019 r.

³⁵ W związku z późniejszym wybuchem pandemii COVID-19 w Europie tegoroczne testy zostały przełożone na 2021 r. Więcej na ten temat w [pkt 7.7](#).

niekorzystne warunki rynkowe zgodnie ze wspólną metodyką, która ma zapewnić porównywalność wyników między poszczególnymi podmiotami. Podobnie jak w poprzednich edycjach testy zostaną przeprowadzone przy założeniu tzw. bilansu statycznego³⁶ i będą obejmować okres od roku 2020 do 2022 r. Badaniu poddanych zostanie 51 grup bankowych na najwyższym poziomie konsolidacji, których aktywa stanowią w sumie 70% sektora bankowego w UE. Z polskich banków bezpośrednio w testach udział wezmą Pekao SA oraz PKO BP SA. Wyniki badania mają zostać opublikowane do 31 lipca br.

Scenariusz bazowy został przygotowany przez EBC i bazuje na jego grudniowych prognozach makroekonomicznych. Scenariusz szokowy opracowały ESRB i EBC we współpracy z EBA, krajowymi organami nadzoru i bankami centralnymi. Scenariusz zakłada materializację identyfikowanych przez ESRB czynników ryzyka systemowego, uznawanych obecnie za najbardziej istotne dla stabilności sektora bankowego w UE. Jednocześnie przyjęto w nim utrzymywanie się niskich stóp procentowych przez dłuższy czas, co w połączeniu z silnym spadkiem zaufania, prowadzi do znacznego osłabienia wzrostu gospodarczego w krajach UE. Zjawiska te będą potęgowane przez globalne napięcia handlowe. Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego i rosnące premie za ryzyko mogą dodatkowo pogłębić problemy sektorów publicznych i prywatnych w UE z obsługą zadłużenia. Utrzymywanie się słabego wzrostu gospodarczego i niskich stóp procentowych może spowodować nasilenie zjawiska poszukiwania przez inwestorów wyższych stóp zwrotu, prowadząc do niedoszacowania ryzyka i zniekształcenia wyceny aktywów na rynkach.

7.3. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze holenderskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych

EBA [opublikował](#) 10 lutego br. opinię w sprawie planów wprowadzenia przez Bank Holandii minimalnej wagi ryzyka dla kredytów hipotecznych, w trybie przewidzianym w art. 458 CRR³⁷. Rozporządzenie to nakłada na EBA obowiązek przedstawienia opinii w ciągu miesiąca od dnia otrzymania powiadomienia.

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez władze holenderskie oraz opublikowane przez ESRB we wrześniu 2019 r. zalecenia w sprawie podatności na zagrożenia w sektorze nieruchomości mieszkalnych w Holandii w średnim okresie, EBA uznał obawy Banku Holandii dotyczące narastania ryzyka w sektorze nieruchomości mieszkaniowych, w tym związanego z dużym udziałem

³⁶ Przy założeniu statycznego bilansu przyjmuje się, że aktywa i pasywa, których termin zapadalności upływa w horyzoncie czasowym badania, zostaną zastąpione przez instrumenty finansowe o podobnych parametrach w zakresie pierwotnej zapadalności, jakości kredytowej, ekspozycji geograficznej itp. Dzięki temu struktura i model działalności badanych instytucji pozostają bez zmian i nie bierze się pod uwagę żadnych środków zaradczych, jakie w badanym okresie bank prawdopodobnie zastosowałby w razie wystąpienia warunków skrajnych.

³⁷ Informacja o planach Banku Holandii znajduje się w [pkt 6.8](#).

kredytów z wysokim LTV oraz wysokim poziomem zadłużenia gospodarstw domowych i nie zgłosił sprzeciwu co do planowanego wprowadzenia minimalnych wag ryzyka.

7.4. Raport w sprawie minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych

EBA [opublikował](#) 17 lutego br. raport zawierający ilościową ocenę minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities*, MREL) zapewniającego zdolność do absorpcji strat i rekapitalizacji unijnych banków. Ocena ta została dokonana zgodnie z nowym podejściem EBA, które polegało na uwzględnieniu wymogów MREL ustanowionych decyzjami organów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*resolution*), a nie szacowanych samodzielnie przez EBA.

Zgodnie z raportem strategia *resolution* przewidująca umorzenie lub konwersję długu (*bail-in*) ma zastosowanie wobec banków reprezentujących ok. 80% aktywów sektora bankowego UE, a strategię obejmujące transfer aktywów (do innego banku, instytucji pomostowej lub tzw. *bad banku*) przewidziane są dla banków odpowiadających 5% tych aktywów sektora bankowego UE. Dla pozostałych banków strategia przewiduje likwidację lub nie została jeszcze określona.

Wobec powyższego szczególnego znaczenia nabiera wymóg MREL, który w ujęciu średnim wynosi w UE 26,1% aktywów ważonych ryzykiem (*risk weighted assets*, RWA) (dla globalnych instytucji o znaczeniu systemowym wymóg ten wynosi średnio 26,5% RWA, a dla banków z aktywami poniżej 1 mld euro – 19% RWA). Jednocześnie stwierdzono, że instytucje posiadają instrumenty, które mogą być zaliczone do MREL w wysokości 30,5% RWA. Niemniej jednak spośród 222 analizowanych banków, 117 nie spełnia wymogu MREL. Całkowity niedobór MREL oszacowany dla banków biorących udział w badaniu wyniósł 178 mld euro. Przegląd pokazał również znaczne zróżnicowanie w zakresie wymogu podporządkowania – banki podlegają wymogowi podporządkowania MREL na różnym poziomie lub w ogóle mu nie podlegają.

EBA podkreślił postęp w budowaniu zasobów do absorpcji strat i rekapitalizacji. Jednocześnie zachęcił banki do wykorzystania pozytywnych warunków rynkowych w celu budowania MREL.

Raport bazuje na przepisach, które miały zastosowanie w 2019 r. Nie uwzględnia wpływu zmian w zakresie wymogu MREL, które wprowadziły m.in. pakiet bankowy.

7.5. Opinia w sprawie planów zastosowania przez władze belgijskie instrumentu makroostrożnościowego na podstawie art. 458 CRR

EBA [opublikował](#) 3 marca 2020 r. opinię w sprawie planów przedłużenia o rok przez Narodowy Bank Belgii obowiązywania dodatkowych wymogów kapitałowych wprowadzonych w 2018 r. w trybie przewidzianym w art. 458 CRR. Na banki stosujące metodę wewnętrznych ratingów nałożone są dodatkowe wymogi kapitałowe w odniesieniu do ekspozycji na nieruchomości, obejmujące: i) zwiększenie o 5 pkt proc. wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie na

nieruchomościach zlokalizowanych w Belgii oraz ii) wprowadzenie mnożnika 1,33 w odniesieniu do mikroostrożnościowych wag ryzyka dla mieszkaniowych kredytów hipotecznych.

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez władze belgijskie oraz powołując się na opublikowane we wrześniu 2019 r. zalecenie ESRB w sprawie podatności na zagrożenia w sektorze nieruchomości mieszkalnych w Belgii w średnim okresie, EBA przyznaje, że w Belgii utrzymuje się wysoki poziom ryzyka systemowego w portfelach hipotecznych banków oraz występują zagrożenia w systemie finansowym. W związku z tym EBA nie zgłasza sprzeciwu co do przedłużenia obowiązywania powyższych wymogów.

7.6. Konsultacje w sprawie aktualizacji metodyki identyfikacji globalnych instytucji o znaczeniu systemowym

EBA rozpoczął 5 marca br. [konsultacje](#) publiczne w sprawie aktualizacji metodyki identyfikacji globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (*global systemically important institutions, G-SII*) oraz nakładania na te instytucje buforów kapitałowych. Konieczność wprowadzenia modyfikacji wynika z opublikowania przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego w lipcu 2018 r. zmienionych ram identyfikacji globalnych banków o znaczeniu systemowym oraz zobowiązania EBA, przepisami nowego pakietu w sprawie wymogów kapitałowych (CRD V i CRR II), do opracowania dodatkowej metodyki alokacji wskaźników bufora globalnej instytucji o znaczeniu systemowym do zidentyfikowanych G-SII. Odpowiedzi można składać za pośrednictwem strony internetowej EBA. Konsultacje potrwać do 5 sierpnia 2020 r.

7.7. Oświadczenie w sprawie działań podjętych w celu ograniczenia wpływu pandemii COVID-19 na sektor bankowy

W opublikowanym 12 marca br. [oświadczeniu](#) EBA poinformował, że w związku z pandemią COVID-19 testy warunków skrajnych, które miały zostać przeprowadzone w bieżącym roku, zostały przełożone na 2021 r. Ma to pozwolić bankom skoncentrować się na działalności podstawowej i ich kluczowych operacjach. W zamian w 2021 r. EBA przeprowadzi dodatkowe ćwiczenie ujawniające (*transparency exercise*). EBA zachęca ponadto krajowe organy nadzoru do pełnego wykorzystania elastyczności, jaka wynika z istniejących w UE regulacji. Urząd zasugerował również m.in. umożliwienie bankom wykorzystania buforów kapitałowych i płynnościowych.

7.8. Oświadczenia w sprawie stosowania regulacyjnych ram ostrożnościowych w związku z pandemią COVID-19

W ślad za oświadczeniem EBA z 12 marca br. urząd wydał 25 marca br. kolejne [oświadczenia](#) wyjaśniające m.in. niektóre kwestie dotyczące interpretacji regulacji w zakresie klasyfikacji kredytów, których dotyczy niewykonanie zobowiązania i identyfikacji ekspozycji restrukturyzowanych oraz ich ujęcia księgowego zgodnie z MSSF 9. EBA wskazał w szczególności, że moratoria na spłatę kredytów skierowane do wszystkich kredytobiorców nie prowadzą do automatycznego przeklasyfikowania kredytów do grupy ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub ekspozycji restrukturyzowanych. Stanowisko EBA ma przyczynić się do zapewnienia spójności i porównywalności w całym sektorze bankowym UE wskaźników ryzyka, które mają kluczowe

znaczenie dla monitorowania skutków obecnego kryzysu. EBA przypominał również instytucjom finansowym o ich obowiązkach w zakresie ochrony konsumentów oraz wezwał dostawców usług płatniczych do podniesienia progów płatności zbliżeniowych. Dodatkowo EBA zdecydował m.in. o przedłużeniu terminów trwających konsultacji publicznych, przełożeniu wysłuchań publicznych na późniejszy termin bądź przeprowadzeniu ich za pośrednictwem telekonferencji.

8. Inne

8.1. Publikacja raportu analizującego potencjalny udział Szwecji w unii bankowej

Na zlecenie rządu Szwecji grupa niezależnych ekspertów przygotowała [raport](#) pt. *Sverige och bankunionen*, zawierający analizę korzyści i zagrożeń związanych z przystąpieniem do unii bankowej poprzez nawiązanie bliskiej współpracy z EBC, przy założeniu pozostawania Szwecji poza strefą euro.

W raporcie opisano zagadnienia związane z: (i) przekazaniem kompetencji nadzorczych nad systemowo ważnymi bankami jednolitemu mechanizmowi nadzorczemu, (ii) przystąpieniem do jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji i przekazywaniem składek na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a także (iii) udziałem w mającym dopiero powstać EDIS.

We wnioskach z raportu wskazano, że decyzja o ewentualnym uczestnictwie w unii bankowej będzie miała wpływ na:

- stabilność szwedzkiego sektora bankowego w kontekście integracji rynków finansowych. W przypadku zwiększenia umiędzynarodowienia szwedzkiego sektora bankowego konieczne stałoby się zapewnienie narzędzi i zasobów umożliwiających utrzymanie jego stabilności. Z jednej strony nawiązanie bliskiej współpracy w ramach unii bankowej ułatwiłoby nadzór i *resolution* banków prowadzących działalność transgraniczną. Z drugiej strony jednak pozostawanie poza unią bankową pozwalałoby na bardziej elastyczne stosowanie niektórych działań nadzorczych jak np. wymogów dotyczących filaru drugiego, minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, oraz polityki makroostrożnościowej. Zaznaczono, że w okresie przejściowym istnieje zagrożenie niewystarczającego uwzględnienia przez jednolity nadzór rodzajów ryzyka specyficznych dla Szwecji. Podkreślono też, że istnienie wspólnego systemu gwarantowania depozytów jest mniej istotne.
- dostęp władz szwedzkich do informacji na temat ryzyka dla stabilności finansowej w strefie euro, a także decyzje dotyczące stosowania środków zarządzania tym ryzykiem.
- sposób reagowania na skutki ewentualnego kryzysu systemowego, w przypadku którego może zaistnieć konflikt między działaniami podejmowanymi przez Szwecję a działaniami realizowanymi w ramach unii bankowej w celu utrzymania stabilności finansowej.

8.2. Podpisanie przez UE umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii ze wspólnoty

W styczniu br. zakończył się proces przyjmowania przez brytyjski parlament wewnętrznej [ustawy](#), tzw. Withdrawal Agreement Bill (WAB), która była niezbędna do ratyfikacji umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. WAB uzyskała zgodę królewską 24 stycznia br. Tego samego dnia umowa o wystąpieniu została podpisana przez przewodniczącego Rady Europejskiej

Charlesa Michela, przewodniczącą KE Ursulę von der Leyen i premiera Wielkiej Brytanii Borisa Johnsona. Zjednoczone Królestwo [poinformowało](#) UE 29 stycznia br. o zakończeniu formalnych przygotowań i ratyfikowało umowę o wystąpieniu. Po zaaprobowaniu przez PE i Radę umowa weszła w życie 31 stycznia br. o północy, a Zjednoczone Królestwo przestało być państwem członkowskim UE. Od 1 lutego br. do końca 2020 r. będzie obowiązywał tzw. okres przejściowy, podczas którego będą się toczyły negocjacje w celu uzgodnienia umowy o przyszłych stosunkach UE ze Zjednoczonym Królestwem, opartej na dołączonej do umowy o wystąpieniu deklaracji politycznej.

8.3. Budowa europejskiej infrastruktury płatniczej – wsparcie dla spółki Azimo

EBI 4 lutego br. [poinformował](#), że wraz ze spółką Azimo, europejskim dostawcą obsługującym przekazy pieniężne, podpisał umowę o finansowaniu dłużnym o wartości 20 mln euro. Część środków pochodzi z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych – filaru finansowego planu inwestycyjnego dla Europy opracowanego przez KE. Projekt w zamierzeniu ma umożliwić zbudowanie kluczowej europejskiej infrastruktury płatniczej i pomóc polskim przedsiębiorstwom z branży technologii finansowych stworzyć miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych informatyków oraz przyspieszyć prace badawczo-rozwojowe spółki, a także rozbudowę firmowej platformy płatniczej. Spółka Azimo pomaga w osiągnięciu przyjętych przez ONZ celów zrównoważonego rozwoju – włączenia społecznego pod względem finansowym i zmniejszania nierówności – poprzez oferowanie szybkich, prostych i tanich przelewów międzynarodowych do ponad 200 krajów i terytoriów na całym świecie.

8.4. Wybór Teresy Czerwińskiej na wiceprezesa EBI oraz zwiększenie udziału Polski w kapitale EBI

Pani Teresa Czerwińska [objęła](#) 1 marca br. stanowisko wiceprezesa i członka Komitetu Zarządzającego EBI. Na stanowisko to została mianowana przez Radę Gubernatorów EBI na wniosek polskiego ministra finansów. Członkowie Komitetu Zarządzającego są odpowiedzialni przed bankiem oraz mianowani na odnawialny okres sześciu lat przez Radę Gubernatorów. Pani Teresa Czerwińska przed objęciem funkcji wiceprezesa EBI była od czerwca 2019 r. członkiem zarządu Narodowego Banku Polskiego. W okresie od stycznia 2018 r. do czerwca 2019 r. była ministrem finansów Rzeczypospolitej Polskiej. W tym samym czasie piastowała również stanowisko Gubernatora EBI.

Ponadto 1 marca 2020 r. Polska i Rumunia wniosły dodatkowy kapitał, zwiększając bazę kapitałową EBI ponad poziom, który był przed brexitem.

8.5. Prace nad umową o przyszłym partnerstwie UE ze Zjednoczonym Królestwem

W swoim [oświadczeniu](#) po pierwszej rundzie negocjacji w sprawie umowy o przyszłym partnerstwie ze Zjednoczonym Królestwem, która odbyła się 5 marca br., unijny negocjator Michael Barnier wymienił trzy główne wyzwania, które stoją przed stronami w tym roku: (i) zapewnienie właściwej implementacji zapisów umowy o wystąpieniu, (ii) przygotowanie się na zmiany, jakie będą

miały miejsce 1 stycznia 2021 r., czyli po zakończeniu okresu przejściowego, niezależnie od tego, czy umowa o przyszłym partnerstwie zostanie sfinalizowana, czy nie, oraz (iii) odbudowanie partnerstwa ze Zjednoczonym Królestwem. W ramach negocjacji przyszłej umowy utworzono jedenastkę "stołów negocjacyjnych" zajmujących się tematami wymienionymi w politycznej deklaracji dołączonej do umowy o wystąpieniu, z wyjątkiem kwestii związanych z polityką zagraniczną i obroną, na omawianie których nie zgodziła się strona brytyjska. Unijny negocjator poinformował o czterech istotnych kwestiach, co do których zdania stron się różnią, natomiast rozwiązanie ich jest niezbędne do poczynienia postępu w negocjacjach. Są to: (i) równość szans (*level playing field*) w zakresie utrzymania wysokich standardów w handlu i przeciwdziałania powstawaniu nieuczciwych przewag konkurencyjnych (strona brytyjska nie zgadza się na włączenie odpowiednich zapisów do wspólnej umowy); (ii) współpraca sądowa i policyjna w sprawach karnych, (iii) zarządzanie (*governance*) przyszłą umową i przepisy horyzontalne (strona brytyjska proponuje podejście sektorowe), (iv) ostatnią kwestią sporną jest dołączenie zarządzania łowiskami do porozumień gospodarczych w ramach przyszłej umowy.

Strona unijna opublikowała 18 marca br. projekt tekstu umowy o przyszłym partnerstwie ze Zjednoczonym Królestwem. Tekst jest odzwierciedleniem dyrektyw negocjacyjnych z lutego oraz postanowień deklaracji politycznej, która została dołączona do umowy o wystąpieniu. W związku z pandemią COVID-19 rozmowy negocjacyjne zostały wstrzymane.

Dnia 12 marca br. strony we wspólnym oświadczeniu zdecydowały się odwołać drugą rundę zaplanowaną na trzeci tydzień marca.

Strona unijna [opublikowała](#) 18 marca br. projekt tekstu umowy o przyszłym partnerstwie oraz jej [fragment](#) dotyczący polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Dnia 30 marca br. w formie telekonferencji [odbyło się](#) pierwsze spotkanie wspólnego komitetu ustanowionego na mocy umowy o wystąpieniu, który ma monitorować jej wdrażanie. Będzie mu podlegało sześć komitetów specjalistycznych zajmujących się kluczowymi elementami umowy (w tym prawami obywateli, rozliczeniem finansowym lub protokołem w sprawie Irlandii i Irlandii Północnej). Kolejne spotkanie wspólnego komitetu planowane jest na czerwiec br.

8.6. Odpowiedź grupy EBI na pandemię COVID-19

Grupa EBI [zaproponowała](#) plan uruchomienia do 40 mld euro na pożyczki pomostowe, zawieszenie spłaty zobowiązań kredytowych i inne środki mające na celu złagodzenie ograniczeń w zakresie płynności i kapitału obrotowego dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. Grupa EBI, w tym europejski fundusz inwestycyjny, który specjalizuje się we wspieraniu MŚP, będzie działać poprzez pośredników finansowych w państwach członkowskich i we współpracy z krajowymi bankami rozwoju (w Polsce BGK).

Proponowany pakiet finansowania obejmuje:

- dedykowane systemy gwarancji dla banków oparte na istniejących programach do natychmiastowego wdrożenia, uruchamiające do 20 mld euro finansowania;
- dedykowane linie płynności dla banków w celu zapewnienia dodatkowego wsparcia kapitału obrotowego dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w wysokości 10 mld euro;
- dedykowane programy skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami, które pozwalają bankom przenosić ryzyko na portfele pożyczek dla MŚP, mobilizując kolejne 10 mld euro wsparcia.

Zapowiedzi wydarzeń w kwietniu 2020 r.

Data	Wydarzenie
28–29 kwietnia	Posiedzenie Rady Organów Nadzoru EBA
30 kwietnia	Posiedzenie Rady Prezesów EBC z decyzją w sprawie polityki pieniężnej

Wykaz skrótów

APP	<i>asset purchase programme</i> , program skupu aktywów Europejskiego Banku Centralnego
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
CBD	<i>consolidated banking data</i> , skonsolidowane dane bankowe
CMU	<i>capital markets union</i> , unia rynków kapitałowych
CRD IV	Capital Requirements Directive IV, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CRII	<i>Coronavirus Response Investment Initiative</i> , inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na pandemię COVID-19
CRR	<i>Capital Requirements Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
CZR	cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych
DNB	dochód narodowy brutto
DSTI	<i>debt-service-to-income</i> , współczynnik kosztów obsługi zadłużenia do dochodu
Dyrektywa Wypłacalność II	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny

EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
Ecofin	Economic and Financial Affairs Council, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
EDIS	European Deposit Insurance Scheme, europejski system ubezpieczenia depozytów
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
ESM	European Stability Mechanism, Europejski Mechanizm Stabilności
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
EWG	Eurogroup Working Group, grupa robocza Eurogrupy
G-SII	<i>global systemically important institutions</i> , globalne instytucje o znaczeniu systemowym
HICP	<i>harmonised index of consumer prices</i> , zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych
FST	Fundusz Sprawiedliwej Transformacji
<i>haircuts</i>	wskaźniki korygujące wartość zabezpieczenia
KE	Komisja Europejska
LTI	<i>Loan-to-income</i> , współczynnik wysokości kredytu do dochodu
LTRO	<i>long term refinancing operations</i> , dłuższe operacje refinansujące
LTV	<i>loan-to-value</i> , współczynnik wartości kredytu do wartości zabezpieczenia
<i>margins</i>	depozyty zabezpieczające

MFI	<i>monetary financial institutions</i> , monetarne instytucje finansowe
MiFID II	Markets in Financial Instruments Directive II, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE
MiFIR	Markets in Financial Instruments Regulation, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012
MREL	<i>minimum requirement for own funds and eligible liabilities</i> , minimalny wymów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
MTO	<i>medium-term objective</i> , średniookresowy cel budżetowy
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
PEPP	<i>Pandemic Emergency Purchase Programme</i> , program skupu aktywów w związku z pandemią COVID-19
PKB	produkt krajowy brutto
REFIT	<i>regulatory fitness and performance programme</i> , program sprawności i wydajności regulacyjnej
RWA	<i>risk weighted assets</i> , aktywa ważone ryzykiem
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TLTRO	<i>targeted longer-term refinancing operations</i> , ukierunkowane dłuższe operacje refinansujące
UE	Unia Europejska

USA	United States of America, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej
WAB	Withdrawal Agreement Bill
WRF	wieloletnie ramy finansowe

www.nbp.pl

